Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

◆ № 44 (544) ◆ Середа, 10 березня 1993 року ◆ Ціна 15 крб.

ТІЛЬКИ РАЗОМ МОЖНА ВИЙТИ З КРИЗИ

Хід економічних реформ був у центрі уваги учасників другого з'їзду Української спілки промисловців та підприємців, котрий відбувся в Києві. У його роботі взяли участь Президент України Леонід Кравчук, заступник Голови Верховної Ради України Володимир Гриньов, віце-прем'єр-міністр, міністр економіки Віктор Пинзеник, а також представники Росії, Білорусі, Молдови, Киргизстану, Таджикистану, Болгарії, Чехії, Словаччини, Угорщини та інших країн близького і далекого зарубіжжя. Виступаючи на з'їзді, Леонід Кравчук охарактеризував економічну ситуацію, що склалася на Україні. Він відзначив: для того, щоб вийти з кризи, сьогодні необхідна загальна підтримка урядових реформ, налагодження фінансових відносин з країнами СНД, в тому числі і з Росією, органічне поєднання економічних реформ з еволюційними перетвореннями у державному секторі економіки.

Виступаючи на з'їзді з доповіддю, президент спілки, віце-прем'єр-міністр України Василь Євтухов, зокрема, сказав:

— Українська спілка промисловців і підприємців за один рік своєї діяльності встигла заявити про себе як серйозна сила суспільства, з якою змушені рахуватися і Верховна Рада, і Президент, і Кабінет міністрів.

З'їзд підтвердив курс спілки на необхідність проведення економічних реформ. Прийнято соціально-економічну програму, котра передбачає стабілізацію економічного розвитку, створення фундаменту ринкових перетворень. Внесено зміни до статуту організації, розглянуто інші питання.

ДЛЯ ПІДНЕСЕННЯ ЕНЕРГЕТИКИ

Виробничий потенціал країни дає змогу у найближчі 2—3 роки якісно переозброїти нашу енергетику, забезпечити її сучасним устаткуванням, що раніше не виготовлялося в Україні. Для цього в Міністерстві машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії здійснюється ряд цільових науково-технічних програм. Згідно з однією з них харківське об'єднання «Турбоатом» створює парові, газові і гідравлічні турбіни для внутрішніх потреб та на експорт. Котли малої потужності продуктивністю від 2,5 до 10 тонн пари на годину випускатиме об'єднання «Теком», що в Монастирищі на Черкащині. В рамках програми «Електротехніка» впроваджується в серійне виробництво понад 50 типів генераторів для ТЕС, силових трансформаторів, іншої високовольтної апаратури. В об'єднаннях «Імпульс» (Сєвєродонецьк), «Промавтоматика» (Житомир), «Аналітприлад» (Київ) та інших створюються засоби автоматики і контролю для енергетичних об'єктів та екологічних систем для них.

Президентський прийом у Маріїнському

Ще раз привернути увагу широких верств населення до величі Кобзаря, спрямувати їх діяльність на благоустрій місць, пов'язаних з його життям та творчістю, відродити давні традиції меценатства, залучити ділових людей, бізнесменів, підприємців до конкретної участі у розбудові української національної культури — цими благородними ідеями був пронизаний прийом, який 5 березня влаштував Президент України Леонід Кравчук на честь 179-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка. У Маріїнському палаці зібралися народні депутати України, представники уряду, ділових кіл, діячі літератури і мистецтва.

Тарас Шевченко, сказав, відкриваючи цю урочисту акцію, голова ради Спілки письменників України Юрій Мушкетик, піднісся до вершин людського духу; до вершин вселюдської любові — бо був найбільшим патріотом України. Але, будучи патріотом землі своєї, він підніс ідеї вселюдського братерства. Цим самим він збратує і здружує всіх нас. Заповідав великий Тарас, щоб ми любили свій народ, плекали його культуру. Творити культуру митцям, а зберігати її всім — бізнесменам, промисловцям, всьому народу.

Юрій Мушкетик з подякою оголосив досить великий список меценатів, які беруть найактивнішу участь у розбудові національної культури України.

Я думаю, яке це велике щастя для нашого народу.

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Лауреати Державної премії України імені Т. Шевченка

Інтерв'ю голови Комітету по Державних преміях України імені Т. Шевченка академіка О. Т. Гончара кореспондентові Укрінформ

Стало вже доброю традицією в культурному житті України — у день народження Тараса Шевченка представляти широкій громадськості нову когорту лауреатів найпочеснішої літературно-мистецької державної відзнаки, освяченої безсмертним ім'ям Кобзаря.

Кого ж Україна вітає нині з-поміж увінчаних високим званням лауреата Шевченківської премії?

Доводиться, на жаль, почати зі скорботної ноти: в 60-ту річницю голодомору передовсім слід назвати справді унікальну книгу-меморіал «33-й: голод», до якої увійшло тисяча свідчень жертв тієї трагедії. Воістину сатанинське зло вчинив більшовизм на квітучій землі України, спричинивши не тільки фізичне вимирання мільйонів розтерзаних насильством і голодом людей, але завдавши й тяжкої духовної руїни українському народові. Упорядкована подружжям, письменником Володимиром Маняком і журналісткою Лідією Коваленко, які передчасно пішли з життя, книга стала одкровенням для мільйонів людей не лише в Україні, а й далеко поза її межами. Це правдива розповідь про чи не найбільший у світовій історії злочин, свідомо учинений деспотичним режимом проти українського народу й офіційно замовчуваний упродовж більш як півстоліття. Народна книга-меморіал, якою повернуто Україні та й усьому світові правду про голодомор, стала пам'ятником безневинно загиблим.

Замість узвичаєного попередньою практикою алфа-

(Закінчення на 3-й стор.).

ШАНУЮЧИ ВИДАТНИХ МИТЦІВ І ВЧЕНИХ,

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПРИЙНЯВ ПОСТАНОВУ ПРО ПРИСВОЄННЯ ІМЕН НАВЧАЛЬНИМ І КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІМ ЗАКЛАДАМ

Ім'я заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Євгена Костянтиновича ЛАЗАРЕНКА присвоєно мінералогічному музею Львівського держуніверситету імені І. Франка. Українському науково-дослідному інституту поліграфічної промисловості — ім'я великого українського поета, художника, мислителя, революціонера-демократа Тараса ШЕВЧЕНКА, українського письменника, художника і політичного діяча Володимира Кириловича ВИННИЧЕНКА — Кіровоградському педагогічному інституту,

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотеканоситиме ім'я Дмитра Івановича ЧИЖЕВСЬКОГО — українського вченого, філософа, історика, лінгвіста. Ім'я українського композитора, музикознавця, педагога Василя Олександровича БАРВІНСЬКОГО присвоєно Івано-Франківській дитячій музичній школі № 2, а Рівненській дитячій музичній школі № 1 — українського композитора, основоположника української класичної музики Миколи Віталійовича ЛИСЕНКА.

За Прикарпатським університетом збережене ім'я Василя СТЕФАНИКА, що його носив Івано-Франківський педагогічний інститут, на базі якого створен\ цей університет.

ІЧНИЦЮ з дня народження Тараса Шевченка урочисто відзначили у Москві. Представники української діаспори поклали квіти до пам'ятника Кобзареві, а ввечері 9 березня в посольстві України в РФ відбувся великий концерт. У ньому взяли участь як аматорські колективи української діаспори, так і професіональні виконавці з Києва.

З ПРИЦІЛОМ НА СВІТОВУ ПРАКТИКУ

6 березня у Києві завершив роботу міжнародний семінар «Парламенти, прем'єр-міністри та президенти: відносини між галузями державної влади при демократичних урядах». Семінар організували: Проект парламентської практики «Схід-Захід» та Консультативно-дорадча рада при Президії Верховної Ради України разом з відповідними постійними Комісіями Верховної Ради України за участю Європейського банку реконструкції та розвитку.

Протягом трьох днів учасники семінару виступали з доповідями і вели дискусії з проблеми відносин між галузями влади в демократичних країнах. Висвітлювалися, зокрема, закони і досвід діяльності гілок влади у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Франції, Великобританії, Німеччині, Голландії. Йшлося про широкий діапазон взаємодії, зокрема у сферах бюджету, економічної, політичної, внутрішньої та міжнародної безпеки, процедури законотворення, механізму парламентських перевірок та контролю за рішеннями урядів тощо.

З цікавими думками та спостереженнями виступили провідний фахівець дослідницької служби конгресу США Стенлі Бах, член парламенту Франції Жан-П'єр Вормс, члени парламенту Великобританії Тереза Горман та Майк Уотсон, член Європейського парламенту Жан-Вільям Бертенз, Голова Директорату парламентської служби Бундестагу Вольфган Зег та доктор права Люнеберзького університету Сюзанна Шуттімайєр, економіст з Канади Хенрік Керковський, член парламенту Голландії Херд Лієрс та політичний консультант Ян-Лукас ван Хоорн та інші.

З аналізом взаємодії влад в Україні та пропозиціями щодо вдосконалення існуючого законодавства і посилення впливу та відповідальності владних структур за проведення в життя законів України виступили народні депутати України В. В. Носов, О. О. Мороз, М. О. Шульга, С. П. Головатий, Ю. І. Збітнєв, В. І. Сметанін, А. В. Корнєєв, Є. А. Новицький, В. М. Єщенко, А. Ф. Ткачук, В. П. Івасюк, П. І. Осадчук, П. М. Мовчан, радник Президента О. І. Ємець, Голова Конституційного Суду Л. П. Юзьков, перший заступник Міністра юстиції В. С. Стефанюк та інші.

— Ми збагатилися багатьма принциповими положеннями з тих питань, які найближчим часом належить розв'язувати, — сказав у підсумковому слові голова Оргкомітету, перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець. — За умов розширення демократії, зростання самостійності регіонів, виконавчих структур важливого значення набувають для нас принципи законотворення і процедура прийняття актів президентами та прем'єр-міністрами, практика та засоби парламентського контролю і нагляду за законністю рішень і дій урядів, а також їх діяльністю по впровадженню у життя законів. У цьому плані семінар виявився виключно важливим і своєчасним. Ми добре усвідомлюємо, що над вирішенням означених проблем нам доведеться ще немало попрацювати. Але розуміння того, що від успішної реалізації напрацьованих ідей та конкретних пропозицій багато в чому залежатиме становлення державності України, її соціально-економічний розвиток, злагода у суспільстві і добробут народу, — ось що зобов'язує нас до кращої, продуктивнішої праці.

Документи семінару вирішено узагальнити і все корисне, важливе, цінне використати у практичній діяльності Верховної Ради та Уряду України.

Прес-центр Верховної Ради України.

Парламентські слухання

«СТАРТ-1»: ПОСПІШАТИ НЕ КВАПЛЯЧИСЬ

Відбулися перші публічні парламентські слухання на тему: «Підготовка договору про стратегічні наступальні озброєння «СТАРТ-1» до ратифікації». В них взяли участь члени депутатської робочої групи, яка готує договір до ратифікації, юристи-експерти, народні депутати України.

Керівник депутатської робочої групи Ю. Костенко у вступному слові наголосив, що група почала працювати відразу ж після складення Лісабонського протоколу і за цей час напрацювала солідний матеріал. Фахівець у галузі міжнародного права професор П. Мартиненко зазначив, що кожна держава мусить сама турбуватися про свою безпеку та її ефективність. Згідно з нормами міжнародного права Україна не має юридичних зобов'язань і повинна сама, виходячи з міркувань власної безпеки, визначитися: мати чи не мати їй ядерну зброю. Намагання деяких держав чинити тиск на Україну і вимагати негайного ядерного роззброєння не мають правових підстав.

Які основні чинники заважають Україні форсувати ратифікацію «СТАРТУ-1» та Ліссабонського протоколу? Їх три: гарантії майбутньої безпеки без'ядерної України, фінансування демонтажу та знищення ядерної зброї і компенсація за уран та плутоній, що містяться в ядерних боєголовках.

— Смішно,— сказав під час слухань народний депутат України О. Шевченко,— сподіватися, що Росія після одностороннього ядерного роззброєння України надасть надійні гарантії і буде їх дотримуватись. Історія вчить, що наш північний сусіда не раз ставився до міжнародних угод як до безвартісних папірців. Реальною гарантією нашої безпеки міг би стати вступ до НАТО, але це несумісне з оголошеною Україною позаблоковістю.

Колись радянська пропаганда протуркала вуха криком про підступність дядька Сема. Сьогодні ми змушені констатувати, що це не було абсолютною брехнею. Підходи Білого дому до проблем ліквідації ядерної зброї в Україні інакше як дивними не назвеш. З одного боку Вашингтон заявляє про всебічну підтримку ініціатив України щодо її без'ядерного статусу, з іншого ж — хоче, щоб процес ядерного роззброєння відбувся негайно, без врахування проблеми безпеки нашої держави. Більше того, США серйозно домовляються з Росією про можливість продажу останньою урану та плутонію, які містяться в ракетах оперативно-тактичного призначення, вивезених Україною до Росії для знищення. 175 мільйонів доларів, які нам обіцяно американською стороною на реалізацію проекту знищення стратегічної ядерної зброї, явно недостатньо.

Отже, Україна може приєднатися до «СТАРТУ-1». Але це її право, аж ніяк не обов'язок. Що ж до Ліссабонського протоколу, то, на думку експертів, приєднуватися до нього сьогодні є недоцільним, оскільки це завдасть шкоди безпеці нашої держави. Та й зі «СТАРТОМ-1» поспішати не слід. Багато тут ще знаків питання. Бо, як сказав на згаданих слуханнях професор П. Мартиненко, кращою гарантією безпеки України є її ядерний статус.

Парламентські слухання з питання ратифікації договору про стратегічні наступальні озброєння «СТАРТ-1» триватимуть.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ПРИЙОМ У МАРІЇНСЬКОМУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

що ми маємо Шевченка, підкреслив у своєму виступі Президент України Леонід Кравчук. Сьогодні, коли наша культура у скрутному становищі, коли наша духовність вимагає і кличе всіх діяти, ми звертаємось до слова Кобзаря. І зараз, у Шевченківські дні, до нас усіх звертається Кобзар — із закликом підтримати культуру. Я переконаний у тому, що на той заклик піднімуться усі, хто може багато, і хто може мало. Мені здається, відзначив Президент, що коли б кожен з нас —ті, хто присутній тут, і ті, хто нас чує, перейнявся хоч трішечки філософією Шевченка, його баченням світу, його силою, честю й совістю — то одні б не поспішали руйнувати те, що мусить жити, інші — не закликали б руйнувати те, що ми зробили, отой фундамент своєї власної держави. Треба, щоб більше було тих, хто мурує, і все менше тих, хто руйнує.

Сьогоднішній день для нас — день особливої дії. Ми повернулися через Шевченка, через приклад тих, хто любив і любить Кобзаря, до підтримки і великого поета нашого, і нашої культури.

Леонід Кравчук висловив щиру подяку усім, хто за покликом серця, за усвідомленням високої відповідальності за майбутнє України, її духовності, культури бере найактивнішу участь у її відродженні та розбудові.

Президент вручив дипломи про присвоєння почесних звань України відомим діячам літератури та мистецтва.

Євген ПАРІЙСЬКИЙ, кор. Укрінформ.

У ЧОМУ ВИННА ВЕРХОВНА РАДА,

або ЩЕ ОДНА ПРИЧИНА ВІДСУТНОСТІ КВОРУМУ

Дивна ситуація — передача Верховною Радою України частини своїх повноважень Кабінету міністрів заважає нині працювати самій Верховній Раді. Власне, не всій, а лише тій частині народних депутатів України, які представляють базові галузі народного господарства. Тобто депутати потерпають внаслідок власного ж рішення? Відсутність кворуму, як з'ясувалося, має не лише політичне підгрунтя, а й економічне. Яка ж причина змушує бути відсутнім на пленарних засіданнях Володимира Бадова, горнового комбінату «Криворіжсталь», народного депутата України від 92 виборчого округу?

— Комбінат «Криворіжсталь» на грані зупинки. І склалася така ситуація, що ми, дійсно, не можемо зараз вирішувати питання тут, у Верховній Раді. Набагато важливіше для нас — вижити на місці.

— Тобто вам зараз не до Верховної Ради?

— Так. На жаль, склалося так, що, можливо, і Верховна Рада винна в тому, що нині треба вирішувати більше у Кабінеті міністрів, ніж займатися питаннями законодавства. Верховна Рада, можливо, правильно зробила, віддавши повноваження, але декрети, які зараз виходять, ставлять на грань зупинки підприємства державного сектора. Наприклад, коли приймається декрет про встановлення квоти на вивіз нашого металу. Ми маємо вирішувати, як продати уже виготовлену продукцію, в яку вкладено мільярдні кошти, щоб і держава одержала свою частину, і колектив не загинув. Просто дика ситуація утворилась: підприємство працює на 50 відсотків потужності, склади забиті готовою продукцією, ринок збуту ми маємо. І тут виходить декрет, який саме з цього дня забороняє продаж. Ми готові сплатити податки, але митниця зупиняє вагони, які вже їдуть, кораблі, які вже стоять на рейді, бо вийшов такий указ. І коли розглянуть ці питання розподілу — кому і скільки можна продати — так, це треба розглядати,— але ми загубили ринок у Росії, а тепер закрили вивіз на Захід. І через це, безперечно, ті питання, які зараз обговорюються, для нас, представників базових галузей, стають другорядними. Найголовніше нині — врятувати держсектор.

— Але ж при обговоренні порядку денного вас біля мікрофона не було...

— У мене не було часу вносити пропозиції: ми вирішували питання — як нам вижити. Можливо, не у зовсім правильний спосіб, але склалася така ситуація — як можемо, так і вирішуємо. Якщо нам зараз внести питання на розгляд у порядку денному, потім — у Кабінеті міністрів, ми втратимо час, протягом якого підприємства стануть. Я можу сказати, що якщо ще піврокурік така політика буде вестися, якщо в індикативному плані не будуть внесені проблеми металургійної промисловості, гірничодобувної, зокрема Кривбаса, а слідом іде, не маю сумніву, Донбас і Придніпров'я, тоді лише по Кривому Рогу висвободиться близько 100 тисяч працюючих.

— То чому ж ви не говорите про це з трибуни Верховної Ради?

— Очевидно, в нас перемагає те, як ми обиралися. Ми свої програми будували так, щоб у масштабах колишнього СРСР вирішити проблеми свого колективу, району чи області. Зараз же ми прийшли до необхідності будувати державу. Не всі готові її будувати. Я теж, наприклад, якби мав про це уяву, мабуть, відмовився б бути народним депутатом. Бо я уявляв, що справедливий перерозподіл за тієї системи — це вихід. Зараз я той грунт під ногами, на якому стояв, втратив. І звідси, очевидно, та невпевненість, непідготовленість до ситуації, в якій ми опинилися, і примушує нас «смикатися», можливо, не туди, куди треба. Але коли пече — своя сорочка, як кажуть, ближча до тіла.

Розмову вела Катерина ВОРОНЕНКО.

КОНФЕРЕНЦІЯ КОМУНІСТІВ

У Макіївці, що біля Донецька, минулої суботи пройшла Всеукраїнська конференція комуністів, у роботі якої взяли участь понад 300 делегатів з усіх областей України та Республіки Крим, а також лідери партій і рухів спорідненої орієнтації, депутати різних рівнів, серед яких 8 — Верховної Ради. З доповіддю виступив голова ініціативного оргкомітету конференції П. Симоненко.

Одностайності серед комуністів не спостерігалось. Найгостріші суперечки виникли довкола питання про конституювання конференції, а також стосовно майбутньої назви колишньої КПУ. Дійшло до того, що на знак незгоди зі своїми опонентами делегації ряду областей тимчасово покинули залу. І все ж зійшлися на тому, що нова партія, в разі її конституційного відновлення, має бути прямою спадкоємницею КПУ. Засновано оргкомітет з організації з'їзду, який планують провести через декілька місяців...

В той же день на центральному майдані Донецька відбувся півторатисячний антикомуністичний мітинг.

Юрій ДОЦЕНКО.

* * *

Голова Народного Руху, народний депутат України В'ячеслав Чорновіл, що перебуває з візитом у Канаді, вважає здійснену в Макіївці спробу відродити заборонену компартію небезпечною для України. «Ці події ще рез засвідчили правильність позиції Руху, як організації опозиційної не до окремих політичних діячів, а до комуністичної номенклатури», — сказав Чорновіл. «Рух постійно попереджав, що надія на участь цієї номенклатури в будівництві української держави є ілюзією, — нагадав голова Руху, — з цими людьми держави не побудуєш».

Лідер Народного Руху переконаний, що комуністична партія в Україні не має жодних перспектив, оскільки не може запропонувати нічого конструктивного, однак спроби її реанімації та деструктивні дії комуністів можуть призвести до значної дестабілізації в суспільстві.

(Рух-прес — Укрінформ).

Лауреати Державної премії України імені Т. Шевченка

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

вітного переліку імен лауреатів і їхніх творів хотів би виокремити ще Миколу Руденка і Степана Сапеляка, чия творчість у найтяжчу годину уособлювала незламність духу й громадянську совість сучасної української літератури. Обидва дисиденти, зазнали тюремних поневірянь, що випали на їхню долю за тоталітарної доби. Сьогодні читач ніби вперше відкриває для себе цих талановитих майстрів. Автора відзначених премією збірки «Поезії» та роману «Орлова балка» упродовж багатолітнього літературного небуття не тільки не друкували, але й ім'я його було під суворою імперською забороною. Щодо С. Сапеляка, то його книжки виходили у світ за кордоном, а ми тільки зараз маємо змогу прилучитися до поетового творчого доробку, вміщеного у збірці «Тривалий рваний зойк».

Нехай і припізніле, але справедливе визнання таланту двох наших визначних митців.

Пошановані премією і добре знані поети Володимир Коломієць за збірку «Золотосинь» та Леонід Талалай за «Вибране». Кожен з них — яскрава особистість, позначена самобутністю поетичного таланту. Різних за прикметами життєвої і творчої долі, неоднакових за своїм поетичним тембром, обох єднає художньо - філософське осмислення життєвих реалій, правдоборство, обстоювання національної гідності людини.

Як зрілого майстра художньої прози знають читачі Дмитра Міщенка, чиї збірки творів «Полювання на жар-птицю», «Особисто відповідальний» теж відзначено Шевченківською премією. З-поміж творів, що увійшли до згаданих книжок, є й широко відома повість «Батальйон необмундированих». Це винятково чесний в українській літературі твір, у якому правдиво розкрито трагедію українського народу в роки другої світової війни, коли всіх, хто був на окупованих землях, тодішня державна система вважала за потенціальних ворогів. А після визволення жорстоко, ніби навмисне їх, необмундированих, необучених, іноді навіть ще не озброєних кидали тисячами у пекельне вогнище здобувати плацдарми.

То було схоже на ідеологічну помсту тим, кому в цивілізованому суспільстві належало б співчувати. Адже залишені напризволяще, люди опинилися під окупацією не з власної волі.

Серед блискучої плеяди видатних діячів щедрої на таланти України ім'я видатного вченого доктора мистецтвознавства Григорія Логвина — одне з найвідоміших. Відзначена премією його монографія «З глибин. Гравюри українських стародруків XVI—XVIII ст.» та цикл наукових праць з питань українського мистецтва і архітектури, що є справжнім скарбом про неперехідні художні цінності України, ще виразніше вияскравлюють особистість вченого, корифея нашої мистецтвознавчої науки.

Має двох лауреатів образотворче мистецтво. Це Феодосій Гуменюк, самобутній майстер, який прокладає нові шляхи у рідній культурі й своєю творчістю активно сприяє відродженню національної пам'яті.

Разом із ним лауреатом став художник-графік Василь Лопата, автор натхненно виконаних ілюстрацій до Шевченкового «Кобзаря». Митець, який пройшов добру школу своїх славетних учителів — В. Касіяна і М. Дерегуса, — зумів проникнути в сутність Кобзаревої творчості, по-новаторськи осмислити її дух і дати свою художню інтерпретацію поезії нашого національного генія.

Нині, коли омріяна незалежність донедавна уярмленої України, хоч і поволі, але стає дійсністю, пробудження приспаного почуття національної гідності, зрештою, самосвідомості народу набуває особливої ваги. І тут багатогранна музично - практична діяльність керівника фольклорно - етнографічного хору «Гомін» Леопольда Ященка стала явищем справді унікальним. Але не тільки до цього зводиться його подвижницька праця. Палкий популяризатор пісенно-побутових традицій українського народу, відомий фольклорист, науковець, він постійно дбає ще й про створення дочірніх колективів, з-поміж яких і дитячий хор «Гагілка». Це ті паростки, що таки ж відродять нашу занедбану культуру й створять духовне середовище, в якому вічно житиме національний дух українства.

Досі не було такого щедрого ужинку в галузі концертно-виконавської діяльності як нинішнього року. Високої нагороди удостоєно Мирослава Вантуха — художнього керівника Державного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені П. Вірського за постановки танцювальних композицій «У мирі та злагоді», «Карпати», «Літа молодії», «Український танець з бубнами». Широко і далеко, аж ген по всіх континентах пішла слава очолюваного М. Вантухом славетного ансамблю, концертні програми якого є зразком високої професіональної майстерності. Тож коли говорити про збереження, популяризацію і примноження духовних багатств української культури, зокрема, її одвічного скарбу народного мистецтва, то заслуги одного - з провідних діячів культури незалежної Української держави М. Вантуха — неоціненні.

Увінчано премією також яскраво обдарованого художнього керівника і диригента жіночого академічного хору з міста Миколаєва Світлану Фоміних, діяльність якої удостоєна багатьма престижними нагородами, здобутими на міжнародних і національних фестивалях і конкурсах. Росіянка з походження, вона з великою любов'ю несе людям красу народних українських пісень і сучасної хорової музики, зокрема й за межами України, виявляючи у такий спосіб щиру пошану до культури народу, серед якого живе.

Подією українського національного театру і світового сценічного мистецтва стала вистава «Тев'є-Тевель» за відомим твором класика єврейської літератури Шолом-Алейхема у Київському державному театрі імені І. Франка.

Завдячуючи режисурі Сергія Данченка, сценографії художника із світовим ім'ям Данила Лідера, видатному акторові сучасного українського театру Богданові Ступці, чия творчість визначає вершинні досягнення української національної культури, талановитій Наталії Лотоцькій, маємо чудову виставу, що втілює ідеї гуманізму, добра, миру, національної злагоди, співзвучних з нашим тривожним часом.

Згадаємо також різних за виконавським стилем, розмовною манерою, темпераментом майстрів слова Павла Громовенка й Анатолія Паламаренка, яких, проте, об'єднує висока акторська майстерність в інтерпретації літературних творів української класики, передовсім Кобзаревої поезії. Додаймо сюди ж талановитого режисера Кіру Муратову, творчість якої сягає вершин світового кіномистецтва, а також Анатолія Карася, Віктора Шкуріна, Віктора Кріпченка — творців хвилюючої документальної кінодилогії «Липневі грози», першокласного фотомайстра Василя Пилип'юка, автора високомистецьких альбомів «Живиця», «Львів», «До тебе полинуть», що прилучають людей до світу прекрасного.

З великою увагою завжди ставиться Комітет і до тих, хто творчо працює задля дітей. І цього року премією відзначено кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва, яким стала повість «Таємниця Лесикової скрипки» Яреми Гояна. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що ця майстерно написана книжка — справжнє явище у нашій літературі для дітей. Вона допомагає юним читачам відчути чарівність рідного краю, глибше пізнати довколишній світ, збагнути мудрість його людей, твір збагачує дитяче серце любов'ю до України. Принагідно згадаємо і про те, що Ярема Гоян, очолюючи дружній і працьовитий колектив видавництва «Веселка», за умов суцільної скрути з папером, поліграфією, дбає, щоб діти України таки мали гарні книжки.

Цього року не всі галузі нашої культури мають своїх лауреатів. Не вбачаємо у цьому якихось прогалин і не драматизуємо ситуації. Комітет чітко і принципово обстоює думку: важливо не те, щоб кожна галузь неодмінно була відзначена, головне, щоб не залишилися не поміченими твори, які заслуговують на відзнаку. Масштаб мистецького твору, явища, а не його галузево - жанрова чи територіальна ознака є для нас найголовнішим. Саме на це орієнтується Комітет у своїй роботі.

Наголошуємо й на тому, що остаточний вибір імен лауреатів у першу чергу визначався тільки одним критерієм: майстерність художника і суспільна значимість того чи того твору. З цього погляду можна з певністю сказати, що в умовах незалежної України Шевченківська премія стає справді народною, високо престижною.

Вітаючи насамкінець лауреатів Шевченківської премії 1993 року, побажаємо їм нових звершень, що уславили б національну духовну культуру незалежної України.

ХТО НЕ ПРАЦЮЄ — ТОЙ ЇСТЬ... І НЕ ПЛАТИТЬ ПОДАТКІВ

Точка зору

Нотатки депутата після прийому громадян

Як соціально захистити рекетирів, спекулянтів та ще багатьох інших «нещасних», яких об'єднує одне — вони офіційно ніде не працюють і, отже, не платять податків? Способів соціального захисту цих людей в нашій країні є багато, наприклад, і надалі підтримувати низьку ціну на хліб, безплатне медичне обслуговування, значні дотації для комунального господарства тощо. Можна придумати ще низку пільг для цієї категорії людей.

Такими пошуками саме й зайняті відомі в нашій країні політики, які проголосили, що основне завдання їхніх партій — соціальний захист трудящих. Можна, наприклад, зробити безплатним проїзд у міському транспорті, відкрити їм приватизаційний рахунок на 30 тисяч карбованців, дати земельний бон. Так, фантазія у наших захисників багата.

Та чомусь у нас ніхто, або дуже мало, говорять, що такі соціалістичні блага є, по суті, тільки благом для соціальних паразитів, людей, які або не працюють, а якщо й працюють, то підпільно, і не платять податків.

І ми повинні пояснити тим трудовим колективам і тим пенсіонерам, які вимагають державних дотацій для всіх, що цим самим вони зменшують свій заробіток, свою пенсію, стипендію своєму синові, а реальні блага отримують тільки ті, хто не платить податків. За моїми підрахунками, в нашому районі таких людей не менш як 10 відсотків.

Наштовхнули мене взятися за перо цікаві зустрічі під час щопонеділкових особистих прийомів громадян.

Один молодий, добре одягнений чоловік попросив прискорити телефонізацію нової квартири. В розмові похвалився, що сьогодні ніде не працює і не має ніякої потреби. За теперішнього курсу валюти йому цілком вистачає тих доларів, що він їх нелегально заробив в одній з колишніх соцкраїн. Моє пояснення, що в Україні плата за користування телефоном і його встановлення значно нижча від вартості і покривається за рахунок платників податків, особливого враження на заявника не справило. Наступного тижня ще один громадянин досить наполегливо просив у мене довідку про те, що місцева влада не заперечує проти його праці в Словаччині, Австрії та Швейцарії. Розповідав, що в Швейцарії, порівняно з їхніми громадянами, таким робітникам, як він, платять не більш як 15 відсотків, хоч і такий заробіток є досить пристойний. Але поскаржився, що і з цієї частини зарплати мало що залишається після оплати харчування, електроенергії, житла і тепла. (Це й не дивно, адже там нікому і в голову не приходить, що на це потрібні державні податки. Напевно, швейцарці не хочуть платити таких податків). Все одно чоловік агітував їхати з ним, бо навіть такий мізерний заробіток стає дуже значним в Україні. Чи не тому, що ми, на відміну від швейцарців, згодні платити податки, щоб держава давала дотації туди, де вони не потрібні.

Але чашу терпіння переповнив чоловік, який дуже голосно й довго переконував мене в тому, що йому треба в квартирі поміняти, причому безплатно і негайно, газову плиту. На запитання, де працює, гордо повідомив, що мурує людям хати приватним порядком. Коли я спробував пояснити, що в принципі перед такою категорією громадян держава нічим, принаймні фінансово, не зобов'язана, бо вони нічого не дають державі, це викликало в нього велике обурення. Та то окрема проблема. В нас практично не може вижити жодне мале підприємство по виробництву столярних виробів чи просто будівельне. Як витримати змагання з «конкурентами», котрі взагалі не платять ніяких податків і ще й користуються пільговою електроенергією?

Окрему і дуже численну групу становлять так звані «туристи». Звичайно, їхню працю під «пильним» оком митників, прикордонників і особливо рекетирів легкою не назвеш. Але чому цим суб'єктам і тим же рекетирам ми повинні, скажімо, безплатно лікувати зуби? Ніяк не доберу!

А якби ми прямо запитали наших громадян, котрі чесно й важко працюють, чи згодні вони платити податки, щоб соціальні паразити мали такі великі пільги?

У цьому місці, напевно, заплескали б у долоні соціалісти з комуністами: справді, їхнє гасло «Хто не працює — той не їсть» має сенс. Має, але там ми вже були і того пробували. Вороття назад нема, як давно вже нема відповідної статті в Кримінальному кодексі (незабутнє тунеядство).

Але ж і залишати таку кричущу несправедливість не можна. Звичайно, радикальним виходом з ситуації була б повна відмова від державних дотацій соціальним сферам, та навряд чи готовий до цього нинішній склад парламенту.

На мою думку, необхідно встановити, що право користуватися всіма тими благами, на які держава витрачає наші податки, мають тільки платники податків, пенсіонери і діти.

Ті, хто надає перевагу соціальному паразитуванню, повинні платити за лікування (не менш як 3 тисячі карбованців на день за лікарняне ліжко), 10 тисяч карбованців на місяць за користування телефоном, 100 карбованців за 1 квадратний метр житла, повністю за газ й електроенергію. Ми, платники податків, маємо право витрачати наші гроші на тих, хто їх заробляє або потребує соціального захисту.

Механізми? Вони відомі в усьому цивілізованому світі, в тому числі й нашому урядові.

Василь МАРТИНЮК,
голова Надвірнянської районної Ради, депутат Івано-Франківської обласної Ради.

Продиктовано в номер

ФЕРМЕРИ ПРОСЯТЬ ЗЕМЛІ

Голова постійної комісії по контролю за ходом земельної реформи, роздержавленню і приватизації землі та розвитку фермерства на Волині А. Поляк зробив аналіз роботи фермерських господарств напередодні весняно-польових робіт, виступаючи на обласній нараді глав райдержадміністрацій, голів райрад та сільгоспактиву. Він відзначив, що більшість фермерів уже уклали договори на продаж державі у 1993 році тваринницької і рослинної продукції. Але є проблеми з придбанням техніки, паливно-мастильних матеріалів. Особливими були нарікання на те, що не всі сільради виділяють землю селянам, які бажають стати фермерами, в той час як не за призначенням використовуються землі запасу.

АВАРІЯ НА ПЕРЕГОНІ

5 березня о 10 годині ранку сталася аварія на залізничному перегоні Медерово — Шарівка: зіткнулися вантажний поїзд № 33-15, який вела бригада машиністів Знам'янського локомотивного депо, і автомобіль МАЗ, який належить Смолінському рудоуправлінню Маловисківського району. Автомобіль розбито, помічник машиніста поранений. Поїзд з рейок не зійшов. На дві години було припинено рух на перегоні Знам'янка — Долинська. Йде слідство.

ДЕКАДА ДУХОВНОСТІ

Шевченківськими читаннями розпочалася 9 березня в Запорізькому держуніверситеті декада української духовності. У програмі: похід і покладання квітів до погруддя Кобзаря в Шевченківському районі, концерт у обласному драматичному театрі, обговорення в студентських аудиторіях тем «Шевченко і Запоріжжя», «Острів Хортиця і українська духовність», «Запорізька інтелігенція в роки тоталітаризму» та ін.

ПРЕМ'ЄРА СЕРІАЛУ

Сьогодні о 17 годині столичний кінотеатр імені Шевченка запрошує глядачів на урочисту прем'єру перших трьох фільмів художньо-документального відеосеріалу «Тарас Шевченко. Заповіт» (див. «ГУ» від 5 березня ц. р.). Сюди завітають автори сценарію І. Дзюба, Б. Олійник, режисер С. Клименко, оператор Е. Першин, актори Б. Ступка, Я. Попадюк, А. Кульбачний, М. Могилевська.

«СІТРОЕН» ЛЮБИЛИ ДЕ ГОЛЛЬ І ФАНТОМАС

На фуршеті, організованому з нагоди чотирирічного ювілею діяльності в Україні холдінгової компанії «Олів'є» (Франція), яка репрезентує, зокрема, інтереси виробників автомобілів «Сітроен», постійний представник Фабріс Поблан повідомив, що компанія має намір значно збільшити обсяги продажу українським споживачам «Сітроенів» середнього і вищого класу — серії АХ, ZX, ВХ та ХМ. В Україні вже продано 350 автомобілів, проте перший проданий тут «Сітроен» вже має пробіг понад 500 тисяч кілометрів і знаходиться у чудовому стані. Вартість «Сітроенів» цього класу коливається від 20 до 30 тисяч доларів.

БУЛА Б ЇЖА, А ЗУБИ ЗНАЙДЕМО

В експоцентрі Торговельно-промислової палати України розпочала роботу виставка «Стоматологія-93», зорганізована за допомогою німецької фірми Фейрконсальт Мессе ГмбХ. Понад два десятки іноземних та українських фірм, серед яких такі відомі в світі медицини, як Байєр АГ, Дентаурум, Сіменс, представили устаткування, обладнання, інструменти, фармацевтику та профілактичні засоби стоматології.

Вже в перший день роботи підписано кілька десятків протоколів про наміри щодо облаштування наших медичних закладів сучасною зуболікувальною технікою.

Інтерв'ю з оптимістом

«КОЛИСЬ І У ВАС БУДЕ ВСЕ ГАРАЗД...»

Сьогодні у павільйоні «Наука» Республіканського центру виставок і ярмарків відкрилася виставка «Банківське та офісне обладнання», яка працюватиме три дні. Серед 25 учасників і німецька фірма «Альдата». З генеральним директором представництва цієї фірми у Києві паном Бернхардом Керном зустрівся наш кореспондент.

— Пане Керне, ваша фірма спеціалізується на виготовленні офісних меблів? На яких умовах ви її продаватимете в Україні?

— На жаль, тільки за валюту, бо купон нестабільний. А фірма «Альдата» спеціалізується на обчислювальних послугах. Її представництво у Києві працює понад рік. Ми пішли у справу, яка не приносить миттєвого прибутку, але корисна для України.

— Які послуги пропонує «Альдата»?

— Зараз працюємо над організацією локальної мережі, яка обслуговуватиме міське господарство. Це буде єдиний обчислювальний центр з банком даних, до якого можуть підключитися усі райони Києва, міські служби.

«Альдата» готова підготувати програму для банківської справи, бухгалтерського обліку. Ми хочемо передати свій досвід українським спеціалістам, бо після об'єднання Німеччини ми у Дрездені зустрілися з тими проблемами, які незабаром постануть і перед вашою країною. Адже на Заході зовсім інакше ведеться облік, зовсім інший підхід до кредитів.

Крім того, ми маємо досвід у створенні географічної інформаційної системи, в яку закладаються всі дані про екологічний стан землі, на якій має щось будуватися, про те, які комунікації прокладені в тому чи іншому місці. Це величезний потік інформації, яка обробляється на комп'ютері. Думаю, що західні фірми, які вкладатимуть свої інвестиції у будівництво, будуть вимагати від українських партнерів сертифікату про природний стан ділянки. Отже, Україні треба розпочинати цю роботу, а ми готові нашим майбутнім партнерам допомогти у її налагодженні, вкласти свої інвестиції.

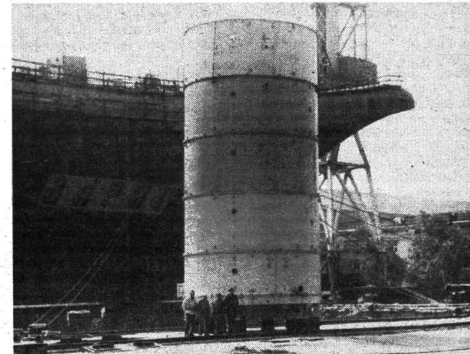
— Не ризикуєте?

— Думаю, що ні. Колись ці витрати окупляться, а характер українських людей такий, що вони ніколи не забувають тих, хто прийшов їм на допомогу у важкий час. Ми хочемо допомогти всім, хто зацікавлений у обчислювальних послугах.

Олександр ВЕРЕСНЕНКО.

Добра вість

НАША ЗБРОЯ — ЦУКОР

На цьому знімку поруч з найновішим авіаносцем «Варяг», доля якого ще не визначена, споруда цілком конкретного призначення. 200 тонн металу — така вага серця цукрового заводу, дифузійного апарата, виготовленого на Чорноморському суднобудівному заводі (Миколаїв).

Все почалося з приїзду до Миколаєва директора київського малого підприємства «Дифузія» Олександра Серьогіна. Створене два роки тому на базі кафедри технологічного обладнання Інституту харчової промисловості, підприємство взялося надавати практичну допомогу цукроводам у ремонті обладнання. Як не дивно, раніше на території України — найбільшого у світі виробника цукру — таке обладнання не випускалося, хоча майже 40 відсотків машинобудівельних потужностей колишнього СРСР знаходиться саме тут.

Сам Олександр Серьогін — не новачок у справі. Він пройшов річне стажування у Голландії, захистив кандидатську дисертацію, закінчує докторську. На відміну від інших промислових гігантів на Чорноморському суднобудівному не відмахувалися від якогось малого підприємства, а заступник генерального директора Іван Вінник просто захворів ідеєю. На підприємстві створено власний конструкторський відділ, розроблено проекти. Якщо у повоєнні роки на колишньому круппівському заводі у Німеччині («Букау-Вольф») працювали над розробленням подібного обладнання три роки, то чорноморці виконали весь обсяг робіт за 9 місяців. Виробництво дифузійних агрегатів поставили на конвеєр. Їх уже виготовлено 5. На черзі — апарати нової модифікації. І якщо на Заході зразки такого обладнання розробляють за три-шість мільйонів доларів, тут витрати склали 50 мільйонів купоно-карбованців.

Дізналися про український дифузійний апарат, який не поступається кращим зарубіжним зразкам, у сусідніх країнах. Уже надійшли замовлення з Росії, країн колишньої соціалістичної співдружності. Ну і, звичайно, чекають на покращені моделі обладнання, результат співпраці «Дифузії» з миколаївськими корабелами, на багатьох українських заводах. А первісток уже встановлено на Краснянському цукровому заводі Львівської області.

Анатолій ЧЕМЕРСЬКИЙ.

Миколаїв.

Тільки цифри

ЧИМ ДИХАЄМО!

Як підрахувало Міністерство статистики України, викиди в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення на території республіки протягом 1992 року склали 8640 тис. тонн, що на 164 тис. тонн (або на 2%) менше, ніж в попередньому. Можна було б і порадуватись такій тенденції, якби не спад промислового виробництва на 9%. Основними винуватцями забруднення повітря були підприємства металургії (31% від загального обсягу викидів), енергетики (29%), вугільної промисловості (17%).

Щодо окремих міністерств та відомств України, звертає на себе увагу істотне збільшення кількості викидів підприємствами Держвуглепрому (в 1991 році 920, в 1992 році 1488 тис. тонн). Приріст у 568 тис. тонн є значним відносно як попереднього року, так і того зменшення забруднення атмосферного повітря, що досягнуто в цілому по Україні. Всі інші міністерства та відомства мали певні успіхи в цій діяльності. Слід відзначити Мінпром, де металургійна промисловість зменшила кількість викидів на 205, а нафтохімічна — на 149 тис. тонн.

Щодо територіального розрізу, то більше всього викидів в Донецькій, Дніпропетровській і Луганській (відповідно 2379, 1836 і 1349 тис. тонн) областях, на які припадає майже $^2/_3$ загального обсягу шкідливих речовин, що отруювали атмосферу. Майже у всіх областях (за винятком Івано-Франківської та Луганської) кількість викидів зменшилась.

За матеріалами Мінстату України.

Виставки

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ЗАРУБІЖНІ ПАРЛАМЕНТИ

Виставка під такою назвою відкрилася у Центральній науковій бібліотеці АН України. Читачі та відвідувачі бібліотеки можуть ознайомитись з історією парламентаризму, переглянувши сучасні видання, а також видання кінця XIX — початку XX століття. Заслуговує на увагу книга Еміля де Лавеле «Парламентарный образ правления и демократия», видана у Ярославлі у 1883 році, а також нотатки Дж. Мілля «Размышления о представительном правлении» 1861 року видання. Про порядок проходження законодавчих справ у представницьких установах Німеччини, Пруссії, Франції, Англії та Австрії та про внутрішній устрій цих установ початку століття докладно розповість «Очерк внутренней жизни представительных учреждений Западной Европы» (Санкт-Петербург, 1906).

Із структурою парламентів різних країн світу допоможуть ознайомитись довідник «Парламенты зарубежных стран», «Схемы государственного строя буржуазных стран»,— видання П. Крилова «Центральные и государственные власти ФРГ», С. Данилова, В. Шило «Политико-государственный механизм современной Канады».

Більш докладно на виставці представлено матеріали про функції та законодавчі процеси парламентів Великобританії, Німеччини, Франції, Конгресу США, їх взаємодію з президентом, урядом, бізнесом.

Ольга ВЕРЕМІЄНКО,
м. н. с. культурно-просвітницького центру ЦНБ ім. В. І. Вернадського АН України.

ЗАПЛАНОВАНА СЕНСАЦІЯ

Анонс

Столичне відділення Спілки театральних діячів та Комітет мистецтв міськдержадміністрації проводять перший конкурс на здобуття премії «Київська пектораль». Пектораль — старовинна нагрудна прикраса, царська ознака. Художник О. Сухоліт виготовив одинадцять оригінальних бронзових пекторалей — рівно стільки, скільки буде призерів. Нагороди вручатимуться 27 березня (Міжнародний день театру). Імена переможців стануть відомі за годину до нагородження. А поки що є 33 кандидатури — по три на кожне з одинадцяти місць.

Ось ці кандидатури: 1. За кращу виставу минулого сезону — «Дама без камелій», «Кандид» (Російська драма), «І сказав Б...» (Молодіжний театр); 2. За кращу режисерську роботу — В. Більченко, Р. Віктюк, В. Пазі; 3. За краще виконання чоловічої ролі — Б. Бенюк, О. Ісаєв, Є. Смирнов; 4. За краще виконання жіночої ролі — А. Роговцева, Н. Сумська, Л. Яремчук; 5. За кращу чоловічу епізодичну роль — М. Аугуст, В. Мазур, О. Бондаренко; 6. За кращу жіночу епізодичну роль — Н. Кондратовська, В. Предаєвич, М. Швідлер; 7. За кращу сценографію — А. Александрович, В. Боєр, І. Лещенко та М. Сойфертіс; 8. За краще музичне оформлення вистави — Ю. Шевченко, Г. Татарченко, А. Фараджев; 9. За кращий театральний дебют — А. Кляпньов, Ю. Одинокий, О. Подер'янський; 10. За особистий внесок у створення вистави (для технічних працівників) — Р. Козлович, В. Ляшинський, Л. Ткаченко; 11. За кращу рецензію на одну з вистав минулого сезону — С. Васильєв, В. Заболотна, Г. Липківська.

Цей список з'явився після того, як 30 незалежних експертів проаналізували десятки вистав київських театрів, випущених торік. За браком місця ми подаємо тільки імена митців — вони добре відомі театралам, і навряд чи тут потрібні уточнення. Сама ж публікація списків претендентів щерік тому могла виглядати сенсацією. Але це свідомий крок засновників «Київської пекторалі»: мовляв, карти відкрито, закулісних інтриг не передбачається.

Отже, почекаємо до 27 березня.

Власна інформація «ГУ».

— Як вдалося так швидко стати на ноги? — поцікавився у генерального директора рекламно-видавничого агентства «Станд-Арт» Валерія Чубірки.

— Ми просто заповнили «нішу» в діяльності державних видавничих структур: ті майже не займалися рекламно-видавничою діяльністю або робили це на досить примітивному рівні. Ми ж вивчили досвід західних країн, знайшли ділових партнерів і почали налагоджувати справу на рівні кращих європейських стандартів. Тепер вже маємо солідну поліграфічну базу, оснащену новітнім обладнанням, закупили передову технологію. Майже всю продукцію виготовляємо з імпортної сировини.

— Що ж випускає нині «Станд-Арт»? — запитання до заступника директора Івана Папіша.

— Від кольорових буклетів, проспектів, каталогів, рекламних самоклейок до фірмового стилю. Виробляємо і рекламно-сувенірну продукцію. На українсько-словацькому та українсько-угорському кордонах маємо змогу здати в оренду щитову рекламу. Проте етапним доробком агентства вважаємо випуск першого тому телефонного довідника з номерами всіх службових та комерційних абонентів області. (Другий том, який вийде в середині року, буде присвячено приватним абонентам регіону.— М. Г.). Одночасно з міжміським надрукували тут міжнародні коди АТС багатьох країн та міст Європи. Без зайвої скромності скажу — видання користується великим попитом.

Що почім

З ЖУРНАЛІСТІВ— У БІЗНЕСМЕНИ

З одним працювали разом в обласній газеті. Інший «ламав пера» поверхом вище — у молодіжці. Обоє — випускники Львівського держуніверситету. В обох — сім'ї, діти. Як молодим спеціалістам, їм ще поталанило одержати сякі-такі квартири, а от зарплати, щоб прогодувати сім'ю та облаштувати житло, не вистачало. Тож хлопці подалися з газети у бізнес і зайнялися близькою за фахом рекламно-видавничою діяльністю. Капіталу, крім мислячих голів, у них не було, починали з чистого аркуша, а через рік вже оперували мільйонами.

— Справді, такий довідник потрібен. А чи можна придбати його в інших регіонах?

В. Ч. — Звичайно. Необхідно лише переказати 2800 купоно-карбованців на р/р 609596 рекламного агентства «Станд-Арт» в Укрпромінвестбанку м. Ужгорода (МФО 312163) і надіслати нам «платіжку» за адресою: м. Ужгород, вул. Ш. Петефі, 14. Подробиці телефоном (03122) 3-53-88. До речі, можемо виготовити подібні довідники на рівні кращих європейських зразків для будь-якої області, району чи міста України. І що досить істотно — замовлена у нас продукція обходиться клієнтам набагато дешевше, ніж у відповідних державних структурах. А про якість навіть говорити не варто...

— Мабуть, тому й не сидите без роботи. А чи болить інколи голова у сучасного бізнесмена?

І. П. — У наш час — і без проблем? Так не буває. Через гіперінфляцію не маємо змоги укладати довгострокові програми, змушені завжди працювати у прискореному ритмі. Значну частину коштів, які могли б вкласти у розширення виробництва, «з'їдають» податки. На жаль, вони у нас однакові й для «купи-продай», і для виробників. Але якщо перші збивають капітал за 3—4 дні, то нам для цього потрібен місяць. Де ж справедливість?

«Пробуксовує» система розрахунків із зарубіжними партнерами. Найбільш ефективно спрацьовує тут бартер.

— А чи не кортить знову взятися за перо?

В. Ч. — Поки що — ні. Професія журналіста, на жаль, втратила свій колишній престиж. Та й за теперішню зарплату газетяря сім'ю не прогодуєш.

І. П. — Сподіваємось, що українська журналістика з часом вийде на належний європейський рівень. Можливо, тоді й виймемо відкладені в шухляду пера.

Розмову вів **Микола ГОРВАТ.**

Ужгород.

Коротко

«ПРО УКРАЇНУ МЕНІ ЗАСПІВАЙ»

Програма під такою назвою, підготовлена ансамблем бандуристів Одеського державного музучилища ім. К. Данькевича, стала лише однією з фрагментів Днів української музики, що завершилися щойно в Одесі. Цим заходом започатковано свято літератури і мистецтва, яким Одеса традиційно відзначає річниці з дня народження Тараса Шевченка. А завершаться Шевченківські дні мітингом-концертом біля пам'ятника Кобзареві та великим концертом майстрів мистецтв, що 9 березня відбудеться у театрі опери та балету.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

АЛЬТЕРНАТИВА ЛИСТОНОШАМ

Американська компанія ЮПС уклала договір з зовнішньоекономічною асоціацією «Пол/АСО» на виконання агентських послуг на території Полтавщини. ЮПС — це поштовий сервіс, компанія має 80-річний досвід роботи.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ!

Кілька місяців тому на телеекранах України дебютувала Студія дитячих програм. За цей час вона встигла зробити кілька прем'єр, зокрема — короткометражний художній фільм «Містер Майка» за однойменною англійською казкою. Веселий і красивий фільм з Володимиром Абазуполо та дітьми-акторами (у головній ролі Сергій Матвієнко). Майже всі його творці — дебютанти, навіть режисер Сергій Туряниця.

І ось студія замовкла. Знову щось сталося. Підозрюю, що не з вини самої студії. Але поки що нема інших бажаючих заповнити ефірний голод на оригінальні дитячі програми.

Панас МИКОЛЬЧЕНКО.

Зверніть увагу

В КОРОТКИХ ШТАНЦЯХ

космічний зв'язок України — змушений констатувати перший заступник генерального директора НКАУ Валерій Миколайович Шмаров. Хоч Україна має за собою велике космічне минуле, сильний потенціал, основна інфраструктура космічного зв'язку все-таки залишилася в Росії. Нашу ж національну програму планується розробити до 1 червня цього року.

З огляду на це 3 березня в приміщенні бібліотеки КПІ відбулася науково-технічна нарада «Проблеми супутникового, ділового і відомчого зв'язку України», яка вигідно вирізнялася своєю діловою атмосферою. Можливо, тому, що вперше на такому зібранні були присутні підприємці. Маневр — спланований. В Росії всі сьогоднішні проекти розвитку космічного зв'язку базуються на комерційній основі. Тобто — абсолютна незалежність від кульгавого (спільна хвороба) державного бюджету, за винятком проблем оборони та глобальних наукових досліджень.

Один з найдешевших міжнародних проектів, англо-французький «Спейс кат», коштує близько 200 мільйонів доларів. Сподіватися, що така сума знайдеться в нашому бюджеті,— марна річ. І ми, першими запустивши свої супутники, посідаємо сьогодні 46-е місце в галузі системи зв'язку, і тільки 3 відсотки усього зв'язку відбувається через супутники.

І ще один нюанс: якщо наша космонавтика від свого народження не мала жодних регулюючих законів, то системі зв'язку — ще гірше. Розроблений проект, так, зокрема, вважає начальник науково-дослідного центру при КВІУС Анатолій Доровських, вже сьогодні недосконалий і застарілий.

Соромно. Приїжджають гості з-за кордону і обзивають нашу Україну підводним човном: нічого не чути, не видно, тільки в перископі щось мріє. Їх можна зрозуміти — їхній космічний зв'язок у шикарному костюмі.

Наталя ФІЛІПЧУК.

75 чеських, словацьких та українських фірм представили свою продукцію на виставці-ярмарку, що відбулася у Львові. Хоча товарів було багато — від кави до медичного обладнання, проте високі ціни, як у ВКВ, так і в карбованцях, не залишили жодних надій покупцеві.

Фото Укрінформ.

І КУХАРКА, І ПРЕЗИДЕНТ

Знай наших!

Чи не першу на Кіровоградщині сімейну фермерську спілку створили Микола Пустовий з синами Олександром та Миколою у селі Новолутківці, що у Добровеличківському районі. Батько першим вийшов з місцевого колгоспу імені Жовтневої революції. Разом із синами, навіть минулого посушливого літа, вони передали державі 48,5 тонни хліба та 6 тонн гречки.

А нещодавно постановили об'єднати зусилля і землі своїх господарств, а заразом і земельною розжитися, бо 15-гектарні клапті не давали змоги розвернутися. Проте сільрада відмовила. Тільки завдяки втручанню райради угіддя сімейної спілки, як повідомила місцева газета, розширилася удвічі. Цікаво, що спілкою керує не батько, а мати — Лариса Іванівна. Вона одночасно і президент, і бухгалтер, і кухарка.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

ПОГОДА

Сьогодні вдень в Україні опадів не передбачається, вітер північно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура від 4 градусів морозу до 1, в Криму і Закарпатті до 5 градусів тепла. Завтра у північних, центральних і східних областях подекуди невеликий сніг, на решті території без опадів, вітер північно-західний, 7—12 метрів на секунду. Температура вночі 4—9 градусів морозу, вдень від 2 градусів морозу до 3 градусів тепла, у Закарпатті і на півдні України 1—6 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер північно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура від 4 градусів морозу до 1 градуса тепла.

ЗНАЙОМСТВО ЗБЛИЗЬКА

Реалії

Представники громадських організацій, партій, рухів Чернігівщини відвідали Чорнобильську АЕС, на якій вислухали аргументи адміністрації щодо корисності та вигідності продовження її роботи, а не закриття. Знайомство з станцією зблизька, розмова з персоналом про енергетичну кризу дещо роззброїла попередні войовничі уявлення лідерів громадськості про згадану проблему. І небезпідставно. Адже закриття АЕС змешить турботу уряду до подолання наслідків екологічної катастрофи на Чернігівщині.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Щось новеньке

«НАШ ПАРОВОЗ»,—СКАЗАЛИ АКЦІОНЕРИ

Перше враження — ніби у тракторній бригаді села Антонівка Луцького району зупинився поїзд. Стоять тут 8 залізничних вагонів. Як повідомив голова сільськогосподарського акціонерного пайового об'єднання «Урожай» Анатолій Аршулік, вагони обладнані токарними, свердлильними верстатами, зварювальним обладнанням. Є тут електростанція, душ-лазня. Ці вагони використовувалися військовими для ремонту мостів. Господарство закупило їх у Луганську.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Колегія Міністерства юстиції України з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть начальника управління організаційного забезпечення діяльності судів, заслуженого юриста України

БРУСА Володимира Миколайовича

і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

НЕ ПОСПІШАЙТЕ РУЙНУВАТИ

Точка зору

Сьогоднішня економічна ситуація в Україні ускладнюється тривалою аграрною кризою. Так, у рекордному за врожаєм 1990 році хлібороби зібрали 52 млн. тонн зерна. Тоді ж Україна продала 2 млн. тонн і закупила ще 5 млн. тонн зерна. В 1991 році республіка знову імпортувала зерно, взявши солідний доларовий кредит. А під урожай 1992-го було вже використано на 545 тисяч гектарів менше, ніж раніше. Вдумайтеся: півмільйона гектарів кращих у світі земель заростали бур'янами.

За валового збору зернових (намолочено 37,5 млн. тонн зерна, включаючи кукурудзу, що на 1,5 млн. тонн більше, ніж 1991 року) в державні ресурси надійшло лише 10,9 млн. тонн, або 64 відсотки до державного замовлення. Це на 5—6 млн. тонн менше від мінімальної потреби. Щоб запобігти голодомору, держава знову буде вимушена імпортувати хліб. І це йдеться про Україну, яка споконвічно була великою хліборобською країною, в якій зосереджена третина світової кількості чорноземів.

Головна проблема, яка стримує проведення земельної реформи в Україні, — відсутність у держави сучасної концепції аграрної політики, яка розкривала б передусім національну ідею аграрної політики, сучасну суть земельної та агропромислової реформи, містила систему найновіших поглядів на розвиток агропромислового виробництва в республіці.

Аграрна політика — сукупність заходів, які здійснює держава в галузі аграрних відносин, пов'язаних з володінням і користуванням землею як основним засобом виробництва в сільському господарстві, складова частина економічної політики держави.

Читач може зауважити: «Скільки можна говорити про політику, набридло». Так, люди чекають хоча б деяких зрушень в економіці, у поліпшенні свого життя. Але скрута, в якій опинився народ, — наслідок не самої політики як соціального явища, а ірраціональної, тобто нерозумної економічної політики.

Сьогодні багато хто вимагає віддати землю селянам. Справедлива вимога. Але віддати для господарювання, для праці, для генетичного і морального оздоровлення народу, майбутніх поколінь, а не для спекулятивного збагачення. У приватну власність землю віддавати не слід — вона опиниться в руках мафіозних структур, а хлібороб стане наймитом, жебраком.

У довічне успадковане володіння земля повинна надаватися громадянам України для ведення особистого або селянського (фермерського) господарства. У постійне ж — колективним сільськогосподарським, іншим державним, кооперативним, громадським підприємствам, установам і організаціям, а також релігійним організаціям для ведення сільського та лісового господарства. Але без права продажу. Лише певний час і суспільний досвід усе розставлять на свої місця.

Зрозуміло, наша думка не категорична. Добре відомо, що в республіках колишнього Союзу проводяться вибіркові опитування селян, готуються референдуми про те, хто повинен володіти землею. В Україні ж — тиша. А жаль, адже йдеться про зміну суспільного ладу!

Нікому не спаде на думку вимагати від заводу чи фабрики продавати свою продукцію нижче від собівартості. Але чому ми домагаємося цього від селян? Так не буває в житті. А якщо і буває, то недовго, і закінчується катастрофою. Вимагають нееквівалентного обміну між містом і селом політичні сили, які зацікавлені в повному розвалі колгоспів і радгоспів. Це політична сліпота. Коли ж нас навчить історія, що потрібна не чергова революція руйнування, а еволюція творення: в першу чергу — в свідомості, потім — у практиці. Прихильники політики нетерплячості щодо колгоспів саме і проявляють цю сліпоту, забуваючи, що три покоління селян пройшли через колгоспи і радгоспи. Для них вони не просто сфера докладання праці, а складова частина їхнього сільського способу життя.

Чи задумувався хтось із цих політиків, хто і чим годуватиме народ після розвалу колгоспів і радгоспів? Нових виробничих структур поки що не створено, якщо не рахувати наявних понад 10 тисяч фермерських і невеликої кількості господарств інших форм. Істина сьогодні в тому, що виробниками продуктів є саме вони, колгоспи і радгоспи. Навіщо ж їх руйнувати?

Ми підтримуємо програмну доповідь Прем'єр-міністра Л. Кучми, яка містить принципово нові, реформістські положення, правду про стан у сільському господарстві, пріоритетний напрям у діяльності уряду для стабілізації АПК. Однак викликає сумнів ось що: чи можливо за 2—3 місяці до початку весняних робіт завершити паювання майна і землі в колгоспах та акціонування в радгоспах? Про їх нереальність свідчить і досвід Росії, й інших республік колишнього Союзу.

Виходячи з наших традицій планового керівництва економікою України, слід сподіватися, що у своїй ринковій модифікації вона може стати потужним чинником суспільних перетворень, здійснити вихід із тяжкої економічної кризи. Для цього слід відновити систему державного регулювання основних народногосподарських пропорцій, зокрема, між АПК і народногосподарським комплексом, за дотримання широкої самостійності, ініціативи та матеріальної зацікавленості. Тобто йдеться про заміну адміністративно-командної системи на державно-регульовану економічну систему з плавним переходом до ринкової економіки. Важливо, щоб сама держава не закликала всіх до ринку, як це було донедавна, а стала суб'єктом ринкових відносин. Вона повинна взяти під свій жорсткий контроль ціни, ввести регулюючі оптові ціни на матеріально-технічні ресурси, що надходять в АПК, здійснювати індексацію закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію у міру дорожчання ресурсів. Верховній Раді України нарешті слід прийняти законодавчі акти, які підтримували б ціновий паритет між сільським господарством і промисловістю, іншими галузями економіки.

Ми розуміємо, що введення фіксованих цін на ту чи іншу продукцію обов'язково пов'язане з дотацією. Вона необхідна для сільгосппродукції, щоб покрити різницю між її собівартістю і реалізаційною ціною (дотації практикуються в усьому світі).

Важливе місце в аграрній політиці, її концепції повинно належати і науково забезпеченню агропромислового виробництва: впровадженню сучасних технологій, сортів, гібридів, машин, засобів захисту рослин. Для цього державі потрібно виділяти кошти для фундаментальних досліджень у галузі біотехнології, генетичної інженерії, біохімії, ветеринарії, без чого неможливо домогтися прогресу в розв'язанні продовольчої проблеми.

Іван БАЙРАК,
завідуючий кафедрою політології та соціології Українського державного аграрного університету;

Іван ПРОРОЧЕНКО,
кандидат економічних наук, доцент кафедри політології та соціології УДАУ.

НАДІЇ ТА ТРИВОГИ

Фермер

— Оце думаю написати про нелегкий фермерський хліб. У прямому й переносному значенні.

— А він у нього є!..

(З розмови з одним із заступників начальника Кіровоградського облсільгоспуправління).

Минулися ті часи, коли Кіровоградщину називали «житницею України». Недобравши минулого літа понад мільйон тонн зерна до узвичаєного в минулому середньорічного валового показника, область сама тепер потребує дотації, починає обмежувати споживання хліба. Що за парадокс? Мати еталонні, найкращі у світі чорноземи, досвідчених роботящих хліборобів — і посилати гінців до Києва з проханням допомогти зерном. Одні вважають це наслідком деградації колгоспно-радгоспної системи і покладають надію на фермерів. Інші твердять, що тільки колгоспи й радгоспи спроможні розв'язати проблему, а від фермерів товарного хліба не сподівайся — вони й себе ледве в змозі прохарчувати. Чи так це?

БЕЗ БЕНЗИНУ ПАЛЯНИЦЬ НЕ БУДЕ, —

вважає власник фермерського господарства «Агриппа—Світлана» Олександр Костенко із села Вершино-Кам'янки Новгородківського району.

Нелегким був минулий рік для фермерів-землеробів. Бездощів'я, велика спека відібрали значну частину врожаю. Я зі своїх 10 гектарів пшениці зібрав лише по 28 центнерів збіжжя. І то, якби вчасно не підживив посіви, була б біда. Зате кожен з 10 гектарів ячменю дав по 51 центнеру, соняшнику — майже по 18. Буряки, щоправда, вродили не густо — по 130 центнерів. Але не порівняти з «успіхами» місцевого колгоспу імені Ульянова, де їх зібрали лише по 18.

У нашій Вершино-Кам'янці поступово зростає чисельність тих, хто хоче займатися фермерством. Ось і моє господарство збільшилося вдвічі. Стали самостійними господарями дочка Світлана (її ім'я в назві господарства) і зять Анатолій Костуни. Їм буде легше розпочинати справу, бо нічого не затрачатимуть на становлення господарства. Я потурбувався про власний машинно-тракторний парк. Маємо чотири трактори (по два колісні і гусеничні) зерновий, бурякозбиральний і кукурудзозбиральний комбайни, необхідний причіпний інвентар.

Плануємо, чим засіяти наші 97,7 гектара. Перевагу, звичайно, віддамо зерновим і технічним культурам. Думаючи про врожай цьогорічний, заглядаю і наперед. Тому 10 гектарів відвів під пар, гарненько підживив його гноєм, щоб 1994 року пшеничка вродила на славу. Тільки ось із добривами скрутненько. Не захотів нам колгосп імені Ульянова органіку продавати, хоча в нього тваринницькі приміщення «по вуха» в гної. Довелося купувати в сусідньому колгоспі «Світанок». Тож і цю перешкоду обійшли, будемо в майбутньому з хлібом.

З реалізацією проблем немає. Я вже переконався: мати справу з державою дуже вигідно. Тож усе збіжжя прямо з поля веземо на елеватор. Там і очистять високоякісно, і збережуть надійно, оплата, як то кажуть, суто символічна. Не те що в колгоспі. Поки дійде до комори, половину розкрадуть, а покладуть непросушене на зберігання — воно й зіпріти може. Потім, коли треба продати за вигідними цінами, клопоту не обберешся. А з державою просто. Домовилися ми з директором Куцівського елеватора Юрієм Розумом, щоб полежало моїх 15 тонн соняшнику, поки ціни не стануть підходящі, бо ще треба деякої техніки прикупити,— і жодних проблем.

Одне нині турбує хлібороба-індивідуала: чи забезпечить його держава пальним? Бо стоятимуть мої трактори й комбайни, а країна залишиться без хліба. Мало того, що нині кілограм пального коштує сотні купонів, так його взагалі немає. Думаю, що урядові насамперед треба подбати про здешевлення сільськогосподарської продукції. В який спосіб? Зменшити вартість пального. Цього можна добитися, запровадивши передові технології переробки нафти. Щоб з кожної тонни отримувати не 18—22 відсотки бензину, а хоча б 40—42, як у розвинених європейських країн. А коли його з'явиться більше, то й подешевшає. Бо незабаром за таких цін і вартість нашої паляниці стане еквівалентною літру солярки чи бензину.

ЗЕМЛЯ ПРОСИТЬ ГОСПОДАРЯ,—

переконаний співвласник ферми «Санта—Надія» Анатолій Сорока з села Войнівки Олександрійського району.

Скажу так: поки землю не віддадуть у приватну власність, діла не буде. Бо те, що роблять з фермерами нині, можна схарактеризувати українською приказкою: «Дають, та з рук не пускають». Виділили нам торік з напарником Михайлом Піценком по 50 гектарів землі. Утворили ми ферми: я — «Санту», він — «Надію». Думали, загосподарюємо. Та не судилося, бо віддали 40 гектарів на обох, а решта була зайнята колгоспом. І таке не тільки в нас. Ваша газета вже писала про Олександра Шибанова, колегу з села Недогарки нашого ж району. Йому теж виділили зайнятих посівами колгоспу імені Ульянова 50 гектарів. Але там хоч поставилися по-людськи: дали землю в іншому місці, він устиг щось виростити й зібрати, вторгував якусь копійку, а в нас — що з воза впало, те пропало. Ніхто не думав щось відшкодувати. Навпаки, коли восени все-таки віддали нарешті повністю 100 гектарів і ми їх з напарником виорали за тиждень, колгосп висунув претензії: тепер ви й нам допомагайте орати.

В дуже нерівних умовах перебувають фермери й колгоспи. Останні не дуже охоче діляться хорошими землями. Все намагаються зіпхнути фермерам якісь непридатні землі, ерозійні, змиті дощами площі. Таких прикладів у нашій та, думаю, і в інших областях, хоч одбавляй. І сільські ради, районне начальство часто на колгоспному боці. А навіщо така дискримінація?

Наше з напарником господарство відгодовує тварин і вирощує зернові культури. Повністю витримуємо сівозміну, бо вважаємо, що це одна із запорук успіху. Справжній господар ніколи не гнатиметься за хвилинною вигодою і не підриватиме урожайну силу землі.

Перший рік не дуже порадував показниками. Зібрали з кожного гектара по 34 центнери ячменю, 14 — соняшнику. Та цього літа сподіваємося більшої віддачі. Адже земля тепер наша.

МОВОЮ ЦИФР:

У Кіровоградській області зареєстровано 616 фермерських господарств, в яких працюють 1414 чоловік. Вони обробляють 21118 гектарів землі (в середньому по 14,2 гектара на господарство — найбільший показник в Україні). На 14 грудня 1992 року при укладених з державою договорах на продаж 1317 тонн зерна і 267 тонн соняшнику реалізовано відповідно 1349 і 376 тонн.

Підготував Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».

Кіровоградська область.

ЧИСТЕ ПОЛЕ

ЧОГО НАМ ЖДАТИ ВІД ПРИВАТИЗАЦІЇ

Акції, біржі, брокери, ринок, інфляція... Цей лексичний ряд увірвався в наше життя, як цунамі, начисто відкидаючи всі наші уявлення про соціальну справедливість, про розмірений, налагоджений побут, про впевненість у завтрашньому дні.

І ось тепер — приватизація.

Про неї говорять з трибуни парламенту. Про неї з ранку до пізнього вечора торочать радіо й телебачення. Про приватизацію пишуть газети й журнали.

То що ж таке приватизація і чого нам від неї ждати! Молочних рік і кисільних берегів, як стверджують одні, чи подальшого зубожіння більшої частини населення, як стверджують інші!

Щоб відповісти на це запитання, слід поговорити про речі, здавалося б, нудні й досить далекі від щоденних турбот про хліб насущний. Далекі від порожніх прилавків у наших сьогоднішніх магазинах, приголомшливих цін на ринках і в ларках, про речі, на перший погляд, ніяк не пов'язані зі страйками й переходом тисяч підприємств на триденний робочий тиждень. Далекі, здавалося б, від незасіяних полів і нормованого розподілу цукру. І все ж про речі, які все сьогоднішнє наше життя, та й не тільки сьогоднішнє, визначають. А саме — про економічні відносини в людському суспільстві.

1. ТРОХИ ТЕОРІЇ І НЕ ТІЛЬКИ

Проблема ця неймовірно складна. Найбільші уми людства століттями намагалися ці відносини пояснити, прорахувати, звести до загальнозрозумілого знаменника. Пояснити, яким чином кількість виплавленої сталі впливає на наявність шматка м'яса на столі у швачки. І навпаки, чи залежить кількість гудзиків на сорочці від отар овець, що пасуться в горах.

А що ж люди? А люди тисячоліттями продовжували жити, народжувати й виховувати дітей, будувати житла.

І все ж, саме вони, люди, своєю життєдіяльністю і вступали між собою в оці самі незрозумілі економічні відносини.

Селянин, маючи наділ землі, вирощував злаки. Його односелець хліб не вирощував, але, маючи млин, теж не бідував. Хтось мав корчму, куди навідувався мірошник після трудів праведних. Купець, володіючи баржами, возив хліб на продаж...

Підкреслимо, люди вступали в економічні відносини між собою. І тільки між собою.

І ось оцей природний хід речей, який привів до сучасної цивілізації, був порушений Великою Жовтневою соціалістичною революцією.

Не будемо тут теоретизувати або робити екскурси в найближчу до нас історію.

Підкреслимо тільки одне: більшовизм, прагнучи пришпорити історію, силоміць до краю спростив економічні відносини між людьми в колишньому СРСР. По суті, звів їх до одного акту: кожний працює на державу, а держава бере на себе всі турботи про життя кожного, забезпечуючи сякий-такий прожитковий мінімум: житло, освіта, лікування, старість.

Схема, з першого погляду, ідеальна. Але... на сімдесятому році більшовизму стало очевидно, що така простота, як то кажуть, гірша од злочину. Що чергове покоління радянських людей не до світлого майбутнього йде, а катастрофічно втрачає або вже повністю втратило мотивації до високопродуктивної, високоякісної праці.

Та ще й аналізує пройдене.

А для того, щоб спростити, а точніше ліквідувати економічні відносини між людьми, більшовикам довелося ледь не сімдесят років воювати з своїм народом. Спершу його приборкував великий Ленін вогнем і мечем воєнного комунізму. Затим Сталін пройшовся котком і розчавив селянство. Потім протягом десятиліть з допомогою ГУЛАГу створювалася державна індустрія. Селянин позбувся власного наділу, мірошник — млина, купець — лабазу, корчмар — корчми. Іншими словами, усі ми позбулися власності.

А в результаті? В результаті — і це сьогодні не секрет — за життєвим рівнем радянські люди, які будували комунізм, опинилися на задвірках світової статистики.

ВІДСТУП ПЕРШИЙ. Недавно у Києві побувало кілька десятків підприємців із ФРН. Посол Німеччини в Україні пан фон Бассевітц організував у своїй резиденції прийом, на якому німецькі гості зустрілися з представниками наших міністерств і відомств. Дехто з наших спробував через посла з'ясувати ставлення німецької держави до економіки України. Фон Бассевітц відповідав просто:

— Наша держава в бізнес (розумій — в економічні відносини між людьми! — Авт.) не втручається. Держава лише створює умови для особистої ініціативи. Створює правила гри.

Повірте, у багатьох наших співвітчизників після слів посла на обличчях було написане спантеличення...

Та повернімось до наших реалій. Отже, переконавшись у безперспективності спрощеної схеми економічних відносин «людина — держава», ми взялися за перебудову. І ось тут виникла ідея приватизації. Власне, не наша ідея. Заради справедливості слід підкреслити, що більшовики були далеко не єдиними в бажанні спростити суспільні економічні відносини. Хіба що наполегливішими. У різних країнах у різний час, приходячи до влади парламентським шляхом, ліві партії одержавлювали не тільки окремі підприємства, а й цілі галузі.

В Англії лейбористи на початку шістдесятих років перевели в державний сектор економіки залізниці та вугільну промисловість. У Франції соціалісти одержавили найбільші автомобільні концерни тощо. Є державний сектор і в США.

Та ось що характерно. Коли кількість державних підприємств перевищувала певну межу — 30—40 процентів, в економіці країни починався спад і зі столу домогосподарок, образно кажучи, починало зникати м'ясо. Виборці чітко реагували на ці процеси, і до влади приходили партії, які починали роздержавлення економіки. Знаменита «залізна леді» Маргарет Тетчер уславилась не стільки битвою за Мальвінські острови, скільки тим, що успішно провела в Англії приватизацію.

ВІДСТУП ДРУГИЙ. А що ж радянські люди? Треба визнати чесно: після багаторічних репресій ми в основній своїй масі змирилися з загальним дефіцитом. Не ремствували. У масі своїй будували комунізм, щоправда — абияк, за формулою: якщо вони думають, що вони (хто «вони»? держава?!) нам платять, то ми удаватимемо, що працюємо. Підкреслимо, у своїй масі.

Але всі роки знаходились люди, котрі так і не змирилися з більшовицькою простотою економічних відносин, відсутністю приватної власності на клаптик землі, на млин, на корчму. Так виникла потужна тіньова економіка, чиї річні обороти напередодні перебудови визначалися експертами ледь не чвертю валового продукту СРСР. Неймовірно, від низів до верхів, розрослось елементарне розкрадання державної власності, хабарництво, окозамилювання, корупція, нарешті — організована злочинність. Досить згадати знамениту «бавовнову справу», безперспективну вже тим, що подібну можна було знайти в будь-яких галузях народного господарства СРСР і практично в будь-якому регіоні.

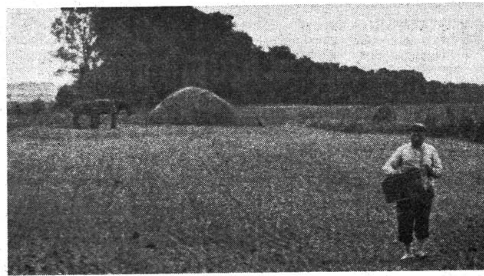
Так сама природа людини мстила насильницькій зміні сутності економічних відносин між людьми.

І ось тепер перед народом України стоїть завдання все повернути в природне русло. Як? Це питання питань. Ясно, що магістральний шлях — перехід до ринку. Ясно, що магістральний шлях — повернення людям права власності. Ясно, що зробити це можна лише через приватизацію державної власності. Ясно, що приватизація сама по собі — не самоціль, а лише інструмент повернення людини зі штучних шор спрощеного побуту в природні умови життя, праці, економічні відносини.

***Валерій* РЕВЕНКО, доктор економічних наук.**

***Ігор* НАУМЕНКО, журналіст.**

(Далі буде).

Ви запитували

Долю радгоспу вирішують люди

ЗАПИТАННЯ 6. Працівники радгоспу можуть взяти свою землю у колективну власність. Чи потрібно їм перетворювати радгосп в акціонерне товариство?

Якщо на базі радгоспу створено колективне сільськогосподарське підприємство, кооператив або акціонерне товариство, то цим господарствам, за клопотанням загальних зборів, земля може бути передана у колективну власність.

ЗАПИТАННЯ 7. Як вирішуватиметься питання з роздержавленням земель лісового і водного фондів у сільськогосподарських підприємствах?

Під час роздержавлення і приватизації земель сільськогосподарських підприємств і організацій землі лісового фонду, якими ці підприємства і організації користуються, можуть бути передані у колективну та приватну власність, якщо площа окремих ділянок лісу не перевищує п'яти гектарів.

Землі водного фонду, що входять до складу угідь цих підприємств і організацій, передають у колективну чи приватну власність, якщо площа окремих ділянок водойм і боліт не перевищує трьох гектарів.

Ділянки лісу понад п'ять гектарів, а водойм і боліт більш як три гектари залишаються у державній власності і надаються цим господарствам у постійне користування.

ЗАПИТАННЯ 8. Хто готуватиме матеріали про передачу земель у колективну власність, перш за все планові матеріали, державні акти і т. ін.?

Передача земель у колективну власність здійснюється за проектами роздержавлення і приватизації земель сільськогосподарських підприємств і організацій. Після затвердження цих проектів виготовляють державні акти на право колективної власності на землю. Ці роботи виконують філіали Інституту землеустрою на замовлення управлінь по земельних ресурсах обласних державних адміністрацій.

ЗАПИТАННЯ 9. Чи може безкоштовно передаватися у приватну власність земельна ділянка, розмір якої більший, ніж середня частка, якщо ця ділянка свого часу вже була надана користувачу на законних підставах?

Земельна ділянка, розміри якої перевищують розмір середньої земельної частки; встановлений відповідно сільською, селищною чи міською Радою, може передаватися у приватну власність в тому разі, коли площа земельної частки менша від розмірів ділянки для ведення особистого підсобного господарства тощо.

УСІ ПІДВЛАДНІ ЗАКОНУ

Як і прийнято в період революційних перемін, дедалі більше загострюється боротьба за власність. Незалежно від форми — приватної, державної, орендованої...

Один із прикладів такої «війни» — нездорова обстановка, що склалася довкола колективу Спеціалізованого Виставочного центру (м. Донецьк) внаслідок наказу голови Держкомітету України по вугільній промисловості про розірвання договору оренди між проектно-шахтним об'єднанням «Спецшахтобуріння» і Виставковим центром з передачею приміщень останнього на баланс виробничого об'єднання «Донецьквугілля».

Матеріали справи розглянула Комісія Верховної Ради України з питань розвитку базових галузей народного господарства. Комісія дійшла висновку, що відповідно Закону України про оренду, Спеціалізований центр не підзвітний Держвуглепрому України, а розірвати договір оренди (з дозволу Центру) може тільки Фонд державного майна. Декрети Кабінету міністрів № 8, № 9 від 15 грудня 1992 року не змінюють порядок розривання договору оренди. Тож Комісія рекомендує віце-прем'єр-міністру Ю. Іоффе відмінити наказ голови Держвуглепрому України.

Між іншим, тільки на цей рік Центр уклав вісім договорів на організацію міжнародних виставок у Донецьку, що зміцнюватиме авторитет України на міжнародній арені. І ще одне: за час роботи на оренді (більше двох років) Центр із дотаційного став самоокупним, тим самим підтверджуючи ефективність оренди.

Однак, судячи з того, який гамір здіймає довкола питання оренди керівництво виробничого об'єднання «Донецьквугілля», крапку в цій справі ставити рано. Скоріше всього її поставить Держарбітраж, який уже позитивно вирішив кілька справ щодо незаконного розриву орендного договору, в тому числі й для орендних колективів Донеччини. Навіть не дивлячись на те, що на рішеннях і документах були грізні резолюції керівників Кабінету міністрів. Усі ми підвладні Закону, незалежно від того, яке крісло обіймаємо. Слід про це не забувати...

Леонід БРОВЧЕНКО.

Нотатки небайдужого

КІСТКОЮ В ГОРЛІ

застрягла декому українська незалежність

ЯК ТІЛЬКИ газета поставить будь-яке важливе питання, за тиждень-два маємо купу листів читачів, у яких можна побачити весь спектр оцінок, — від категоричного «ні» до не менш категоричного «так». Цього разу було опубліковано матеріал «Не даймо нас роз'єднати» (12 січня), в якому йшлося про необхідність виступати єдиним фронтом, відстоюючи незалежність України. І от поряд з багатьма іншими листами з Донецька надійшла цидулка під інтригуючим заголовком: «З ким об'єднуватися?». Автор листа відверто висловив усе, що тільки мав на думці, за це йому годилося б подякувати. Проте його міркування хибні у своїй основі, залишати їх без уваги не можна, доведеться піддати їх пильному аналізові. Газета покритикує, людина образиться і вдруге не захоче писати. Щоб ці психологічні ускладнення обминути, ми вирішили авторського прізвища не називати. Адже суть не в особі автора, а в явищі, назва якому — російський шовінізм.

Ось початок листа: «Прочитав я ваші нотатки небайдужого і соромно мені стало, що і ви, і я з одного роду-племені слов'ян, тобто «українців». Останнє слово дописувач узяв у лапки і, як побачимо далі, не випадково. А втім, читаймо далі: «Я склав єдиний висновок: немає і не може бути єдиної «української» нації. Є два різні у всьому народи, які живуть на відірваній від єдиного живого організму Русі частині землі, і ці два народи різні й за мовою, і за культурою, і за психологією...».

Нічого нового в такому розумуванні немає. Ще Михайло Грушевський помітив бажання окремих істориків та політичних діячів «пришивати» давню історію українсько-руського народу клаптиками до менш давньої історії великоруського народу, ігноруючи ту безсумнівну істину, що саме український народ є прямим єдиним спадкоємцем українсько-руської народності Київської Русі.

Але читаймо далі: «На Західній так званій Україні живуть нащадки здебільшого не слов'янських народів, а ополячені австрійці, угорці, німці тощо. Та й самі поляки. Вони перейняли нашу мову (російську), зробили з неї якийсь ембріон і назвали її українською мовою... То й нехай собі балакають, а до нас (очевидно, до мешканців південно-східного регіону України.— Б. С.) не лізуть.

Як вам, читачу, подобається це войовниче невігластво? І до чого, пане дописувачу, ця ваша зверхність? Якщо у вас виник сумнів щодо витоків і взагалі щодо «законності» існування української мови, то чи не краще поцікавитися думкою людей, визнаних у Росії авторитетами? Почитайте російського мовознавця Ф. Буслаєва, і ви знайдете його висновки щодо української мови, яка, виявляється, давніша від великоруської мови. В російського історика С. Соловйова ви можете дізнатися, що він визнавав київську літературу XI—XII ст. (у тому числі й «Повість врем'яних літ» — за Іпатським списком) як українську. Навіть В. Бєлінський вважав, що «Слово о полку Ігоревім» за характером — українське. Та й український історик М. Драгоманов свого часу зазначив: «Що стосується «Літопису Нестора», «Слова про похід Ігоря» і т. д., то ці твори... започатковують... українську літературу»

1991 року в Києві вийшов друком журнал «Індо-Європа». У ньому вміщено передрук праці «Древность малороссийского языка», опублікованої в Одесі 1880 року Михайлом Красуським, поляком за національністю, польським та російським філологом. На численних прикладах з арійських мов автор доводить, що «малороссийский язык не только старше всех славянских, не исключая так называемого старославянского, но и санскритского, греческого, латинского и прочих арийских».

Їй-Богу, з таким доробком українському народу не сором складати іспит на мовну зрілість.

Та ніде правди діти, шлях розвитку української мови з певних причин не був устелений трояндами. Як і шлях розвитку багатьох інших мов. Ось цитата з Біблії, з Книги Неемії: «Їхні (юдеїв — Б. С.) сини говорили наполовину по-ашдодському, і не вміли говорити по-юдейському, а говорили мовою того чи того народу. І докоряв я їм, і проклинав їх, і бив декого з них, і рвав їм волосся, і заприсягав їх Богом...».

А в Україні, зважте, не було кому на тих відступників впливати, боронячи материнську мову і Вітчизну. Тому з'явилося чимало краян, що перейшли на спілкування російською, польською, німецькою мовами і в такий спосіб позбулися синівських почуттів до України. Наш дописувач з Донецька — ягода саме з того поля.

Тому його лист — це повідомлення від невірного українського брата, який гордує родинними зв'язками із західними українцями і соромиться того, що походить з українського роду. Водночас він хотів би й далі мати якусь вагу в українському суспільстві, тому вдається до таких підступних обкатаних слів: «Нам треба єднатися із слов'янськими народами — російським, білоруським, з тими, хто ще захоче приєднатися до нас...».

Що там казати, єднання — річ хороша. Тільки от муляє питання: чого це раптом наш дописувач-українець загорівся любов'ю до росіян та білорусів, а єдинокровним братом із Заходу України у своїй палкій любові відмовив? Що це за дивна непослідовність? Щось не дуже віриться, що його хвилює їхня расова чистота. Та й, скажемо прямо, від того міркування виразно відгонить расизмом. Чим же тоді «західняки» його прогнівили? Та тим, що Захід України на мільйонах власних загублених життів переконався, що яка велика кров цебенить за високим словом «возз'єднання» і тому вже не скоро схоче нового Переяслава.

«Якщо ж ми не з'єднаємося, — залякує наш дописувач, — то справді дві третини народу України (очевидно, має на увазі населення південно-східного регіону. — Б. С.) стане «меншими» братами і сестрами західноукраїнських реваншистів».

Як вам подобається такий пасаж? Реваншист — це той, хто відплачує за минулу поразку колишньому переможцеві. Що український народ терпів у визвольній боротьбі поразки від різних загарбників — це справді було. Але ж то від загарбників! Наш же читач з Донецька до загарбників не належить. Він просто невільний зрадник української справи, бо в пошуках хліба щоденного ніколи не мав можливості замислитися над своєю зрадою. І в цьому велика трагедія матері України, од якої відцуралося стільки рідних дітей!

Тепер поміркуймо, в який же спосіб західноукраїнські «реваншисти» хотіли б покарати своїх південно- та східноукраїнських невірних братів? Можливо, забрати в них життя, як масово забирали його в українців за Петра І, Катерини ІІ, Миколи Кривавого, Йосифа Грозного? Або, відірвавши від рідної землі, на довгі роки вивезти в далекі світи і цим позбавити сил, як це тисячі й тисячі разів робили з мешканцями України протягом довгих століть? Нічого схожого! Ці «кровожерливі західняки» хотіли б навчити заблудлих своїх братів тільки й усього що рідної мови (якби ті погодилися на це), вони хотіли б нагадати їм давні обряди свого народу (якби ті цими знаннями не погордували), вони воліли б також нагадати їм, що Україна для всіх синів і дочок її — і східних, і західних, і південних — одна-однісінька, тому її треба шанувати, берегти від поділів та зазіхань інших держав.

Як на моє розуміння, це не така вже й страшна кара за все те, що було зроблено з Україною протягом попередніх століть, у тому числі й яничарами. Якщо гранично скоротитися, то всі наші національні проблеми можна звести до одного міркування: який смисл брати до рук автомата, коли досить узяти підручника з української мови? Та й то тільки в тому разі, коли потенціальний «автоматник» сам того забажає. А якщо не захоче — хай йому буде гірше, хай живе без мови і традицій своїх забутих прабатьків. Я впевнений, що власті України ніколи не зганьблять себе силуванням щодо вивчення української — співучої, запашної, колоритної—мови. Сподіватимемося, що зросійщені брати наші з часом зрозуміють, як це ганебно не володіти рідною, державною мовою. Ганебно й невигідно!

Між іншим, листа, про який йдеться, написано українською. Виходить, людина мову вивчила, проте історії України не знає, душі народної не пізнала, на точку зору народу українського стати не може. Тому й ненавидить усе українське в Україні... Дуже й дуже шкода. Бо ніщо не здатне так нашкодити Україні, як неодностайність українців щодо державності української.

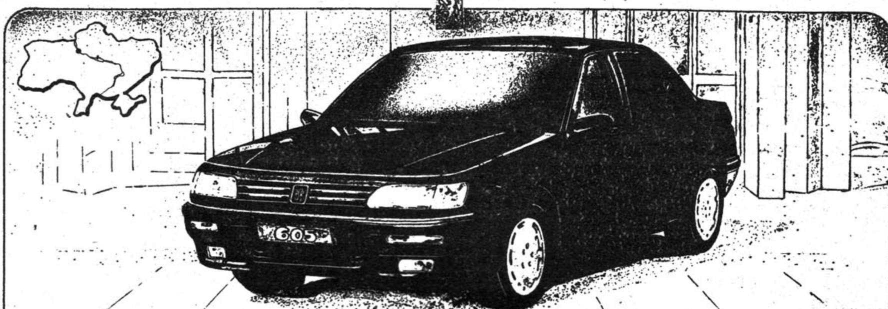
Цим годилося б і завершити нотатки. Та от вигулькнув ще один цікавий лист — від Михайла Стецюка з Кривого Рогу. «Був у мене випадок. Поїхав я на Донбас. Там перестріла мене група молодих людей, що розмовляли російською мовою. Вони про щось запитали, я відповів українською. Вони на це зауважили: «Отец, ты говоришь на бандеровском языке». Я відповів: «Тут Україна, і я розмовляю рідною мовою!» Тоді вони закричали: «Здесь нет Украины, здесь Россия! Петр Первый завоевал эту землю. Россия — от Карпат до Курильских островов! А ты, старик, помалкивай!».

І я подумав собі: оці переселенці від Петра Першого і до Горбачова живуть в Україні, їдять українське сало, багатіють, але українців не визнають, і через те Україна з кожним роком біднішає. За віки імперія посіяла серед нас ворожнечу, а тепер ми пожинаємо зраду.

Кожен повинен нести відповідальність за зраду України. І тоді не буде таких, що зневажають її. І тоді ми зможемо рятувати економіку України.

Які зробимо висновки? Великою кісткою застрягла в декого в горлі наша незалежність! Як вони її ненавидять! Як їм хочеться розірвати Україну на частини, знову зробити її вотчиною імперії. Для цього годиться все, в тому числі й спекуляції на теперішніх економічних негараздах. Ці люди не хочуть зрозуміти, що економічні труднощі є в усіх країнах колишнього соціалістичного табору, що це розплата як за попередню багаторічну неспроможну економічну політику, так і за теперішню нашу малоросійську слабохарактерність.

Борис СИДОРЕНКО.

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ, ГРОМАДЯН ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ЯКІ ВОЛОДІЮТЬ АКЦІЯМИ АТ «КОНЦЕРН — ЕЛЕКТРОН».

ОГОЛОШЕННЯ

24 квітня 1993 року о 10 годині в місті Києві відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Концерн — Електрон».

Реєстрація акціонерів з 8.30 до 10.00.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ:

1. Про виробничо-господарську діяльність товариства за 1992 рік та плани роботи на 1993 рік.
2. Фінансові результати діяльності АТ і порядок розподілу прибутку за 1992 рік.
3. Звіт і висновки ревізійної комісії АТ.
4. Про стратегію розвитку АТ.
5. Інформація про діяльність Ради акціонерів та обрання членів Ради.
6. Затвердження переліку підприємств і організацій АТ.
7. Про фінансову діяльність АТ та порядок розподілу прибутку в 1993 році.
8. Про місце проведення наступних Загальних зборів акціонерів.

ЗАПРОШУЄМО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЗБОРАХ АКЦІОНЕРІВ. ДЛЯ ЗРУЧНОСТІ ПРОПОНУЄМО НА ВИБІР:

1. Прибути на збори особисто і взяти участь у голосуванні.
2. Довірити свої голоси, оформивши доручення довіреній особі (іншому акціонерові), яка прибуде на збори особисто.
3. Заповнити анкету, яка Вам надсилається, і направити її за адресою: 290632, м. ЛЬВІВ, вул. СТОРОЖЕНКА, 32, СЕКРЕТАРІАТ АТ. Можна передати анкети в Секретаріат особисто, через спеціалістів по роботі з акціонерами на підприємствах або представників організації «Електрон — Акціонер-1».

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗБОРІВ:

м. Київ, вул. Василенка, 15, будинок культури ВО ім. Корольова. Їхати метро до зупинки «Жовтнева», далі трамваєм №№ 14, 15 або автобусом № 9 до зупинки «Бульвар Івана Лепсе».

Довідки за телефонами: (8-044) 295-87-19 м. Київ (8-0322) 33-43-50 м. Львів.

Правління АТ «КОНЦЕРН—ЕЛЕКТРОН».

Експрес-інформація

ГОЛОВНА ТЕМА — З'ЇЗД

Засідання ради глав республік у складі Російської Федерації розпочалося учора в Москві під головуванням Президента РФ Б. Єльцина. Учасники засідання обговорюють механізм реалізації федеративного договору. Проте головною темою учорашньої зустрічі була підготовка до восьмого з'їзду народних депутатів Росії.

В ІНТЕРЕСАХ СЕРБСЬКОЇ ГРОМАДИ

Черговий раунд переговорів з мирного врегулювання в Боснії й Герцеговині триває у штаб-квартирі ООН. Генеральний секретар Об'єднаних Націй Б.Галі, а також співголови координаційного комітету Міжнародної конференції у справах колишньої Югославії С. Венс і Д. Оуен провели зустріч із лідером боснійських сербів Р. Караджичем. Йому було заявлено, що світове співтовариство засуджує дії сербів Боснії й Герцеговини і що в інтересах сербської громади погодитися на запропоновану співголовами карту розподілу країни на десять автономних провінцій.

ГОЛОВУ ЕКОНОМІЧНОГО СУДУ СНД

обрано в штаб-квартирі співдружності у Мінську. Ним став міністр юстиції Республіки Білорусь Л. Дашук. «На відміну від міжнародного суду держав-членів ЄЕС, — заявив голова на своєму першому брифінгу, — ми розв'язуватимемо лише економічні претензії і суперечки між країнами співдружності і господарськими суб'єктами».

НА ПОРОЗІ МИРНОЇ УГОДИ

Більшість лідерів афганських фракцій дійшли згоди в тому, що Б. Раббані залишиться Президентом Афганістану ще на 18 місяців, а главу «Ісламської партії Афганістану» Г. Хекматіара буде призначено прем'єр-міністром. Про це заявив в Ісламабаді прем'єр Пакистану Н. Шаріф. За його словами, учасники переговорів з врегулювання кризи в Афганістані, що тривають в пакистанській столиці, впритул наблизилися до мирної угоди.

НАФТА ОБІЙДЕ ЗОНУ КОНФЛІКТІВ

Угоду, що передбачає будівництво нафтопроводу з Баку до терміналу на середземноморському узбережжі Туреччини, підписали учора азербайджанський міністр нафти Багіров і міністр закордонних справ Туреччини Четін. За словами керівника турецького МЗС, 60-кілометрова ділянка нафтопроводу пройде через територію Ірану, щоб уникнути транзиту через Вірменію. Його будівництво розпочнуть через два роки. Нафтопровід щороку перекачуватиме до Туреччини 25 мільйонів тонн сирої нафти.

ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДСТВА

Болгарських громадян, які візьмуть участь у конфлікті в колишній Югославії і стосовно яких буде встановлено, що вони здійснили або наказали здійснити злочини проти миру й людства, проти законів і звичаїв вести війну, або здійснили грубі порушення прав людини, після повернення до Болгарії буде притягнуто до кримінальної відповідальності. Таке рішення прийняв болгарський кабінет міністрів.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Добрячий галас здійнявся у Молдові після передруку в газеті «Кишиневские новости» публікації з української газети «Буковина» від 23 лютого «Куда направлены щупальца террора?» **В ній йдеться не більше не менше, як про державний переворот, що готується в Молдові. Якщо згадати про недавню заяву Президента М. Снегура на ту ж саму тему, публікація «Буковини» викликає безперечний інтерес.**

Якийсь громадянин Румунії, що побажав лишитися невідомим, повідомляє у публікації про підготовку в

У сусідів

ЩЕ ОДНЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ?

нього на батьківщині «спецгруп для здійснення терористичних актів у Бессарабії, Буковині, Одеській області». Ці групи мають стати основною ударною силою опозиційних структур для скинення неугодних їм Президента, прем'єр-міністра, інших керівників республіки, взяття влади в свої руки й розв'язання в такий спосіб проблем возз'єднання Румунії та Молдови.

Заходів, згаданих у статті, буде вжито і стосовно депутатів парламенту Молдови, які не підтримують ідеї возз'єднання, а також лідерів Придністров'я, дипломатичних представників Росії, України, США й Туреччини з «метою спровокувати збройний конфлікт».

На фоні останніх виступів лідера Народного фронту Молдови М. Друка в Румунії, де він стверджує намір його організації взяти реванш у найближчому майбутньому, активізувавши для цього понад 100 опорних пунктів руху в республіці, а також інформації про участь у процесі можливого возз'єднання спецслужб Румунії, що проникла в пресу, публікація в українській газеті виглядає досить правдоподібно.

Що це — попередження чи провокація?

Як повідомили з служби безпеки Молдови, цим займається спеціальна група у них, а також у МВС Молдови.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

ЗАПРОШУЮТЬСЯ МОЛОДІ Й ТАЛАНОВИТІ

Фестивалі

У Ташкенті відбулась презентація комп'ютерного фестивалю, котрий проходитиме у столиці Узбекистану з березня по травень. Він має допомогти виявити обдаровану молодь, здатну на рівні найвищих вимог розв'язувати сьогоднішні й завтрашні фундаментальні завдання науково-технічного поступу.

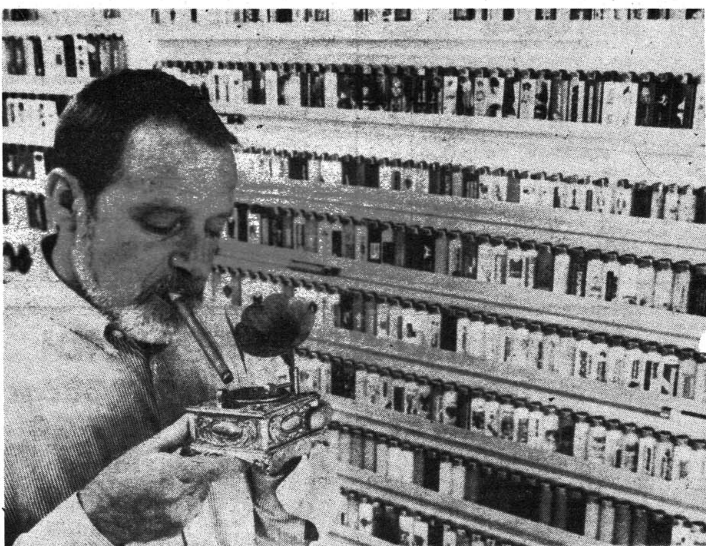
Для участі у фестивалі запрошено школярів, учнів ПТУ й технікумів, студентів вузів початкових курсів у віці до 20 років. Серед намічених заходів — узбецько-американська олімпіада з програмування, конкурс програм, для участі в якому також запрошують юних комп'ютерників з Казахстану, Киргизстану, Таджикистану і Туркменистану.

Переможців чекають гідні нагороди. Крім того, організатори творчого змагання готові взяти найдіяльнішу участь у подальшій долі тих, хто проявить себе на фестивалі.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Фотофакт

Музеї, як відомо, бувають різні. Серед них є такі, в яких експонують доволі ексцентричні колекції. Скажімо, у швейцарському місті Лугано є музей... запальничок. У ньому зібрано їх понад дві тисячі примірників: від найпростіших до найнезвичайніших. Хазяїн музею дуже пишається деякими з них. Наприклад, тим «грамофоном», який ви бачите на знімку.

Фото Кейстон — ІТАР-ТАРС.

Гортаючи зарубіжну пресу

НОВІ ВИТРАТИ ПЕНТАГОНУ

Проект військового бюджету на 1994 фінансовий рік, готований нині новим міністром оборони США Л. Еспіним, міститиме щонайменше одразу три безпрецедентні в історії Пентагону витратні статті.

Цей проект, що має бути поданий до Білого дому до 12 березня, уперше передбачає виділення 400 мільйонів доларів для надання допомоги колишнім республікам Радянського Союзу у демонтуванні ядерних озброєнь, що перебувають на їхніх територіях. У минулому рішення про виділення якихось сум на допомогу колишнім радянським республікам приймав конгрес США або за окремими законопроектами, або у вигляді поправок до законопроектів, що могли безпосередньо і не стосуватися бюджету Пентагону.

Ще одна нова стаття у проекті бюджету передбачає асигнування 200 мільйонів доларів для надання гуманітарної допомоги іноземним державам, до якої входять, насамперед, витрати на миротворчі операції американських військ. Л. Еспін також хоче передбачити у військовому бюджеті виділення 100 мільйонів доларів для того, щоб пом'якшити удар, якого буде завдано по тисячах цивільних службовців Пентагону у зв'язку з необхідністю їх звільнити.

«Нью-Йорк таймс» (США).

Національну грошову одиницю лат

Реформи

введено в обіг на території Латвії з 5 березня. Для початку випущено купюри номіналом в п'ять латів, які прирівняні до тисячі латвійських рублів. З часом буде введено і купюри інших номіналів.

Латвійські рублі обмінюються на лати у співвідношенні 200:1 протягом усього перехідного періоду. Офіційний курс лата щодо долара у перших числах березня становив 1,32:1. Ціни на товари поки позначаються в латвійських рублях.

Раніше керівники Латвійського банку твердили, що їхня країна фактично вже має свою валюту і що грошову реформу в Латвії проведено, залишилося тільки замінити рублі на лати. З травня 1992 року в Латвії випущено в обіг 16 млрд. 319 млн. латвійських рублів, що становить 6.262 руб. на кожного жителя республіки.

До складу комітету з грошової реформи Латвії, котрий прийняв рішення про введення національної валюти, входять прем'єр-міністр І. Годманіс, президент Латвійського банку Е. Репшіс та голова парламентського комітету з економіки О. Кехріс.

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

Проекти й закони

ЖІНКАМ — ПРИВІЛЕЇ

Скасування смертної кари для жінок передбачено проектом Кримінального кодексу Туркменистану, який підготувало Міністерство юстиції цієї держави. Максимум, що загрожує жінці за найтяжчий злочин, — 25 років тюрми. Втім, таких суворих запобіжних заходів доводиться вживати досить рідко, оскільки представниці прекрасної статі — нечасті «гості» на лаві підсудних.

За найтяжчий у проекті визнано злочин проти світу й людства, геноцид, терористичні дії, провокації війни. Ці дії, на думку авторів проекту, мають каратися смертною карою.

Ніхто не стверджує, що згадані статті стосуються насамперед чоловіків, але, як свідчить історія, саме сильна стать більш схильна до перелічених гріхів.

Амангельди НЕПЕСОВ.

Ашгабат.

З «гарячих» точок

А ТРЕБА БУЛО Б БІЛЯ КОЖНОГО СТОВПА

На заставах таджицько-афганського кордону поповнення — сюди прибув киргизький батальйон миротворчих сил. Це перший з чотирьох батальйонів, які, згідно з домовленостями Мінської зустрічі лідерів СНД, мають бути введені в Таджикистан на прохання керівництва цієї країни. Чисельність киргизького підрозділу — майже 500 чоловік.

За даними, одержаними з Комітету національної безпеки Таджикистану, сюди також прибула частина узбецького військового контингенту.

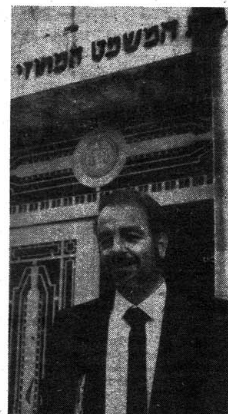
За рахунок такого поповнення особовий склад прикордонних загонів, що охороняють таджицько-афганський кордон, збільшився удвічі й досяг 4—5 тисяч чоловік. За умови, що бойової техніки тут достатньо, стане можливим досить щільно закрити кордон, різко зменшити потік зброї з Афганістану. Але говорити про повну 100-відсоткову захищеність ще рано. Адже не поставиш прикордонника біля кожного стовпа. 4—5 тисяч чоловік — не так вже й багато для кордону, що протягнувся більш як на тисячу кілометрів.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Хто є хто

СІМ РОКІВ ІЗ ЗАШМОРГОМ НА ШИЇ

28 лютого минуло сім років, як американець українського походження Іван Дем'янюк перебуває в ізраїльській в'язниці. «Іван Грозний» — таке прізвисько дістав кат, причетний до знищення тисяч євреїв у газових камерах концтабору «Треблінка». П'ятеро свідків через 40 років упізнали в автомеханікові з Клівленда цього есесівського поплічника. Американський суд розглянув справу і, визнавши Дем'янюка винуватим, депортував його до Ізраїлю. Там винесено вирок: смертна кара на шибениці. Однак це рішення не виконано — адвокат Йорам Шефтель подав апеляцію. Згодом у захисту з'явилися нові аргументи, документи, і нині правничий впевнено стверджує, що за гратами знаходиться не «Іван Грозний», а зовсім інша людина.

— Говоритиму тільки з правової точки зору. Так-от, я на сто відсотків довів, що Іван Дем'янюк — не «Іван Грозний»,— твердить адвокат Йорам Шефтель.— Маю 80 свідчень, зібраних колишнім КДБ СРСР ще у 40—50-х роках про його злочинну діяльність. Серед них є, наприклад, протоколи зізнань гітлерівського найманця Миколи Шилаєва, котрий також був у концтаборі «Треблінка» і особисто знав ката, якого за особливу жорстокість нарекли іменем російського царя. Шилаєв (процес над ним відбувся у Києві в 1951 році) свідчив, що то був якийсь Іван Марченко, уродженець села Сергіївки Дніпропетровської області. А Дем'янюк з Вінничини. До того ж, Марченко був вищий зростом на 4 сантиметри. Хоча, треба визнати, зовні вони дуже схожі.

Ми сидимо в адвокатській конторі пана Шефтеля в центрі Тель-Авіва. Господар показує фотографії, копії документів. Юрій Щербак, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Ізраїлі, прискіпливо цікавиться деталями. Він завітав сюди, щоб з'ясувати обставини справи, до якої нині виник великий інтерес в Україні. Надходять листи йому особисто і на адресу посольства, хоча й неофіційно, але звертаються представники різних організацій. Зрозуміло, і Посол це підкреслює у розмові кілька разів, що Дем'янюк не громадянин України. І визнавати чи не визнавати його винним — справа суду. Але він проти того, щоб одну конкретну людину ототожнювали з усім українським народом і використовували юридичну справу з політичною метою.

У розмові бере участь і голова товариства єврейсько-українських зв'язків Яків Сусленський, котрий багато робить у справі підтримки Дем'янюка.

— Де ви взяли ці документи? — розпитуємо адвоката.

— Вони були у різних місцях і потрапили до мене нещодавно. 22 свідчення знайшов у Сімферополі у справі нацистського злочинця Федоренка, близько трьох десятків — у Києві, решту — в різних містах колишнього СРСР. Я був у сестри Івана Марченка і там узяв його фотографію.

— Виходить, що під час процесу ви не могли дістати таких свідчень. Тож коли ви були в Україні?

— А хіба я міг потрапити туди, в 1987 році? Більше того, я не міг тоді потрапити навіть до Польщі. Хоча невдовзі після суду довідався, як один із свідків ще в 1945 році на суді у Варшаві сказав, що власноручно вбив «Івана Грозного» в 1943 році під час повстання в концтаборі «Треблінка». Отож до Польщі я дістався аж у 1990.

У вересні того ж року я був і в Україні. Мені поталанило одержати дозвіл на користування архівами КДБ. Дуже допоміг народний депутат Олександр Ємець, котрий першим мав змогу ознайомитися з матеріалами.

До речі, радянський КДБ ніколи не стверджував, що Дем'янюк — це «Іван Грозний». Вони не говорили навіть, що мій підзахисний був у «Треблінці». Але й не заперечували...

— Чому?

— Я скажу, чому. Вони мали десятки свідчень щодо злочинної діяльності Івана Марченка і частину з них передали до США ще в 1978 році, в тому числі й фото, на якому він стоїть біля газової камери. Це фото у мене тепер є. Безперечно, вони знали, що колись це стане відомо. Але до часу мовчали.

— Через кого вони це передали? Були публікації про те, що Брежнєв вручив якісь документи американському мільйонеру Арманду Хаммеру. Це так?

— Наскільки я знаю — через посольство США в Москві. Я сказав, коли все виплило, колишньому директорові відділу спеціальних розслідувань Міністерства юстиції США Алану Райяну: «Ти знав, що Дем'янюк невинний. Але ви приховували всі документи. Це не те, що я їх оце знайшов лиш у 1991. Ти знав про них ще 12 серпня 1978 року. Я читав ту телеграму посольства США в Москві до держдепартаменту».

— А ось ця фальшивка також має свою історію,— пан Шефтель показує есесівське посвідчення Дем'янюка, яке фігурувало на суді.— Цей документ наш прокурор показав німецьким криміналістам. Вони сказали ще у січні 1987 року, що підробку видно з першого погляду. Це — фотомонтаж. Тоді прокурору запропонували залишити документ на тиждень і зробити повний офіційний аналіз. Однак він поспішно забрав його. Про це писав доктор Вернер у журналі «Штерн». Він тоді відзначив, що ніхто не зацікавлений відкрити правду, а лише переслідують політичні інтереси.

— Кажуть, що Марченко — це дівоче прізвище матері Дем'янюка...

— У мене є радянський документ, де чорним по білому написано, що прізвище матері — Табачук.

— Скажіть, КДБ колишнього СРСР розшукувало Дем'янюка?

— У тому й річ, що шукали Івана Марченка. Вони мали свідчення, що він хотів одружитися в Югославії і там залишитися. Тому в 1962 році справу закрили, мовляв, він живе за кордоном і його неможливо знайти. А серед тих 15 тисяч сторінок томів справ проти воєнних злочинців, які вело КДБ, немає імені Дем'янюка.

То хто ж він, цей єврей Йорам Шефтель, котрий, незважаючи на тиск суддів і колег, замах фанатиків (йому бризнули в очі кислотою), з доброї волі став захищати кривавого злочинця, яким ще й досі в Ізраїлі вважають Дем'янюка? А тоді, коли протягом двох місяців тривали судові засідання і другий канал ізраїльського телебачення транслював процес, а вся країна обговорювала його перипетії, захисника Йорама Шефтеля мали за ворога народу.

Йому 43 роки. Він — «сабра», тобто народжений в Ізраїлі. Батьки — виходці з України. Йорам знає російську. З чотирнадцяти років жив на узбережжі Червоного моря. Привабила романтика спати в наметах. Там, спілкуючись з англосаксами, вивчив англійську мову. Потім працював в Іудейській пустелі в кібуці. Згодом — армія. Відтак потрапив до Європи. Вивчив ідиш. Повернувшись до Ізраїлю, поступив на юридичний факультет Єврейського університету. Там був досить громадсько активним студентом, брав участь в університетському страйку, що висував вимогу поліпшити процес викладання. Тоді ж, у студентські роки, очолив першу в своєму житті правову кампанію проти вигнання з Ізраїлю «короля» злочинного бізнесу Меїра Ланскі.

Останнім часом Йорам Шефтель веде лише кримінальні справи і досі не програв жодної. Його спеціалізація — ідентифікація особистості.

Маленька деталь. Нещодавно в одній з телепередач Шефтелю запропонували перевірити його щирість за допомогою детектора брехні. Його запитали: «Чи справді ви вірите, що за Дем'янюком немає вини?» На очах у тисяч глядачів була одержана відповідь «кен». (на івриті це означає «так»).

— Пане Шефтелю, ви часто бачитеся із своїм підопічним?

— Досить часто.

— До нього, крім вас та родичів, ще когось пускають?

— Ні.

— Як він почувається?

— Дем'янюк у доброму здоров'ї.

— Якою мовою він розмовляє?

— Українською. Російську та англійську знає погано.

— Про що ви з ним говорите?

— Збираюся схилити його до триденної голодовки. Поки що родичі — дружина та троє дітей, котрі мешкають у США, згоди не дали.

— Що це дасть?

— Тоді я негайно проведу прес-конференцію для зарубіжних журналістів. Хочу, щоб усі люди знали, що уже вісім місяців усі зібрані мною документи передані разом з апеляцією до Верховного Суду. Тепер усі аргументи звинувачення — мертві. Я довів, не на один відсоток (хоча в іншому випадку і цього було б достатньо, аби відмінити страту), а на всі сто, що Дем'янюк та «Іван Грозний» — різні люди. Більше того, я знайшов, хто був той кат, хоча це не моя справа.

Я впевнений, тут потай сподіваються, що в'язень тихо помре і в такий спосіб усі проблеми розв'яжуться. Адже для того, щоб сказати, що він винен, досить було двох місяців, а що ні — і восьми замало. На мої запитання чую відповідь — на все, мовляв, свій час.

Як адвокат я справу завершив. Усі документи є у Верховного Суду. Чекаю на результати.

В Ізраїлі немає чітко встановленого терміну розгляду апеляції, як, до речі, немає і смертної кари. За всю історію країни (майже 50 років) винесено лише три смертні вироки, та й то два з них згодом визнано за судові помилки. Але навіть віруючі євреї раділи, коли було оголошено про смертну кару для Дем'янюка, хоча релігія забороняє їм так сприймати чию завгодно смерть. Газети передбачали рішення суду ще до початку процесу. І якщо це справді була помилка — важко визнати: логіка стереотипів не дозволяє. Кожний показовий процес уже заздалегідь приречений на те, що виправдувальний вирок врешті-решт трактуватиметься як публічний скандал.

Світлана МАЙДАННИК,
власний кореспондент Держтелерадіомовної компанії України в Тель-Авіві спеціально для «Голосу України».

* * *

На фото з ізраїльської газети «Окна»: Йорам Шефтель.

P. S. Як стало відомо, з 1 по 3 березня Іван Дем'янюк провів у своїй камері смертників голодовку. У такий спосіб він протестує проти зволікання з апеляційним переглядом справи Ізраїльським судом та американським Шостим окружним апеляційним судом у місті Цинциннаті (штат Огайо).

А ЖІНКИ НІЧОГО НЕ ЗНАЛИ...

У 70-ті роки між Софією та Белградом загострилися відносини. Причини? Насамперед ідеологічні: Болгарія прямувала до комунізму, а Югославія була трохи осторонь. В поєдинку за «вірність курсу» зіткнулися таємні служби обох країн.

Отакої!

У болгарському місті Петрич держбезпеці вдалося арештувати македонського шпигуна. А Петрич — рідне містечко Євангелії Гуштерової, вона ж — баба Ванга. Ясновидицю відвідувало багато іноземців, зокрема громадян СФРЮ. Це викликало підозру у болгарських чекістів. Вважалося, що баба Ванга є «поштовою скринькою» розвідки Югославії — буцімто «шифровки» їй передають на подарунок (віщунка особливо любить ляльки). Восени 1970 року до її хати навідалася оперативна група. Ніякого компромату болгарські контррозвідники, звичайно, не знайшли, але вмурували в стіну кімнати, де ясновидиця приймала людей, чутливий мікрофон. Все це дуже зацікавило й радянське КДБ.

Як стверджує тутешня газета «Нощен труд», згодом болгарські спецслужби зрозуміли, що баба Ванга не має нічого спільного з будь-якою іноземною розвідкою, однак від підслухування не відмовилися з двох причин. Перша — зі своїми болячками до віщунки приходили не тільки прості смертні, а й представники вищого ешелону болгарської влади. Відомо, що бабу Вангу часто відвідувала дочка Тодора Живкова — Людмила, активна політична та культурна діяльність якої не подобалася, зокрема, Москві. Тож, напевно, комусь треба було знати, чим дихають місцеві можновладці. Друга причина — російськомовні відвідувачі віщунки — артисти, спортсмени, на думку спецслужб, були потенційними дисидентами або шпигунами. Саме цим контингентом вельми цікавилося КДБ.

А що нині з мікрофоном? Компетентні люди стверджують, що він перестав діяти років десять тому. «Здається, саме тоді ми відремонтували кімнату, стіни обшили деревом»,— каже Люба Гайтурова, сестра баби Ванги. До речі, всі ці роки сестри й гадки не мали про великий інтерес спецслужб до їхньої хати.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

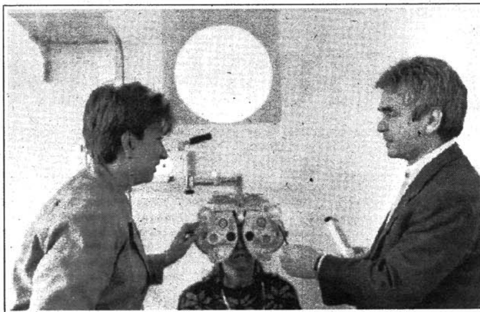
Софія.

КУПІТЬ РОЖЕВІ ОКУЛЯРИ!

Перший в Україні магазин оптики німецької фірми «Оптикура» відкрито в Одесі. Тут встановлено найсучаснішу комп'ютерну систему і діагностичне устаткування, що дозволяє за кілька хвилин добрати клієнтові необхідні окуляри. Німецькі спеціалісти кажуть: «У нас немає слова «немає», ми зможемо забезпечити вас окулярами будь-якої складності».

Продаж окулярів і супутніх товарів здійснюється за валюту і за перерахунком на українські купонокарбованці. Фірма «Оптикура» має намір найближчим часом відкрити свої магазини оптики у Києві, Львові та інших містах України.

Отже, купуйте окуляри! Хочете, щоб бачити далеко, хочете — щоб близько... А найкраще в наш скрутний час мати рожеві!

На знімку: представник фірми «Оптикура» Мотар Рдух і оптиметрист Оксана Фомина перевіряють дію японського діагностичного устаткування.

Фото Іллі ПАВЛЕНКА (Укрінформ).

Соціальний зріз

ПО ДІБРОВІ ВІТЕР ВИЄ...

або Сумна історія одного поліського села

В селі Діброва Ковельського району — 27 дворів, в яких мешкає 50 чоловік. І тільки дві працюючі сім'ї. На всіх жителів села — один школяр. Степан Левчук ходить у восьмий клас до школи, яка знаходиться від Діброви за 10 кілометрів. Його старша сестра Тетяна ходила до школи за... 17 кілометрів. Після цього вона вчилася на шофера, має права. Але зараз разом з матір'ю доглядає колгоспні вівці. А ще в їхньому селі є старенька конюшня, в якій утримується п'ять коней і один племінний бугай. Була колись стельмашня, в якій майстрували ладні вози. Вже давно її немає. Власне, працювати в селі нікому, живуть тут одні пенсіонери, тримаються якось родинних гнізд. З молодих — одна лишень Тетяна, яка не покинула рідної Діброви. Дівчина не втрачає надії, що колись все-таки дадуть їй автомобіль, або сяде за кермо трактора.

— У світі немає гарнішого місця, ніж наша Діброва, — сказала цілком серйозно. — Я не хочу покидати село. Ви приїжджайте до нас влітку, подивитесь на красу, погодитесь, що я говорила правду...

Справді, місце тут просто чудове. Кругом Діброви — розкішна діброва. Скільки оком кинеш — ліс, п'янить чисте повітря. І така кругом тиша, що забуваєш, в якому ти столітті живеш. Від спокою поселяється в душі щось добре, лагідне і людяне. І хоч яка тут природна благодать, а село вимирає, люди покидають його. В Діброві — дев'ять селянських осель, в яких ніхто не живе. Забиті дошками вікна і двері. Страшно ступати на сільське подвір'я, в якому немає людського тепла, не чути дитячого сміху, не пахне свіжим сіном, молоком... І навіть двері не риплять. Тільки вітер протягом шугає, облизує задубілі стіни. Але ж так було не завжди. Тридцять років тому в Діброві жило 90 сімей. В сільській школі вчилося більше 100 дітей. За наукою сюди ходили діти з багатьох навколишніх сіл. Тут була одна з найкращих сільських середніх шкіл в Ковельському районі. І донині зберігається двоповерхове приміщення колишньої школи. Я рідко де бачив на Волині таке гарне місце для школи, як у цьому забутому сьогодні Богом і людьми селі. Біля самісінького лісу стоїть двоповерховий будинок з великими вікнами, покритий черепицею. Ніби із казки виріс. На фронтоні добре збереглася цифра: 1929 рік. Над вхідними дверима, забитими дошками і обмотаними колючим дротом, висять дві таблички. На одній написано, що це клуб, на другій — фельдшерсько- акушерський пункт. Вже багато років жодна з цих установ не працює.

Старожил села Майдан, що поруч з Дібровою, Федір Олексійович Гоголюк, з яким я розмовляв, розповідав, що кошти на будівництво школи у 1929 році дала польська пані Мяновська.

— Я працював на будівництві цієї школи, — згадував минуле Федір Олексійович. — На жаль, її поламали, побили. Ніби від того комусь стало легше. А гляньте, які там міцні стіни, вони ще сто років постоять, коли б господаря їм дати. В цій школі я теж вчився читати і писати. Правда, польською мовою, бо тут жило багато поляків.

Так чому ж закрили школу у Діброві? Чому покидають село люди? Ой, як нелегко знайти відповідь. Як сказав голова виконкому Майданської сільської Ради Петро Гринь, куди входить село Діброва, що винен в цьому сам час, в якому ми жили, ті колишні керівники району й області, які віднесли це село до неперспективних. А раз так, то тут не повинно бути електричного світла, дороги, магазину, школи... І люди покидали свої домівки, обжиті родинні гнізда.

В Діброві я зустрічався з колишньою вчителькою Марією Пилипівною Пікулою, яка з 1944 по 1977 рік, коли закрили школу, викладала українську мову і літературу. Вчителька-пенсіонерка розповіла, що у їхній школі було сім класів, вчилося 120—150 дітей. Старші люди вчилися заочно. Тут вона познайомилася із своїм чоловіком.

— До нас приїжджали з району й області, весь час людям втовкмачували, що село неперспективне, через рік-два тут ніхто не буде жити, — пригадувала Марія Пилипівна. — Мовляв, нові школи будуються в Голобах і Новому Мосирі, дітей будуть возити автобусами. Люди протестували, діти плакали, але на наші слізні благання не звертали уваги. І школу закрили. Молодь почала покидати Діброву. В мене дочка Людмила, син Віктор і невістка Марія — вчителі. І вони залишили село. А що їм тут робити, коли немає школи? Серце болить, як бачиш, що вмирає село... Знаєте, як стала Україна самостійною державою, то Анатолій Мішелка почав будувати у Діброві хату. Вже і квітку на кроквах поставив. Може, якраз з відродженням України і почнеться відродження Діброви? Колишня вчителька говорила з болем в душі і сльозами на очах. Марія Пилипівна добре пам'ятає, як в школі вчителі ставили п'єси «Наталка Полтавка», «Назар Стодоля», «Украдене щастя», як святкували річниці з днів народжень Тараса Шевченка, Лесі Українки, як біля школи сад садили...

Сьогодні в запущеному шкільному саду стоїть колгоспна пасіка. Голова правління місцевого колгоспу Анатолій Кульчицький похвалився, що місця навколо Діброви екологічно чисті, винятково медоносні. Щороку пасіка дає до двох тонн цілющого меду. І тут же голова поскаржився, що на території господарства немає середньої школи, працює лишень дві початкові. Щодня більше 40 дітей доводиться возити за 10 — 15 кілометрів до восьмирічки і десятирічки. Спеціального автобуса немає, бракує бензину... Ось що вийшло з тих гарних обіцянок. Була середня школа, було село, в якому народжувалися, сміялися діти, а сьогодні... Але ж у Діброві стоїть добротне приміщення, його б тільки відремонтувати. Тим більше, що до села вже й бруківку проклали, можна б і автобусний маршрут зробити. Кажуть, бракує коштів. Це — правда. Але недавно в Діброву приїжджали молоді підприємці зі Львова, обдивлялися будівлю колишньої школи. Сподобалась їм, хотіли купити. Слава Богу, не дозволили. Та сам Анатолій Кульчицький каже, що на цьому місці міг би бути гарний будинок відпочинку для сільських трудівників. А біля Діброви — нове поселення для тих, хто постраждав від аварії на Чорнобильській АЕС.

Різні в людей думки, плани. А в школяра Степана Левчука, який кожен день ходить за 10 кілометрів у восьмий клас, одне бажання, щоб у Діброві була школа. Такою думкою живе і Анатолій Мішелка, в якого народилася дитина. Він почав тут будуватися, хоче жити в селі, яке знаходиться в гарному місці і з такою милою назвою — Діброва.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Волинська область.

Культура

ІЗ БОМБОСХОВИЩА В ТЕАТРАЛЬНУ ЄВРОПУ

відправився український театр-студія «Будьмо» з виставою Олега Лишеги «Друже Лі Бо, брате Ду Фу»

Хтось, може, чує про цей театр уперше, хоч він існує вже 6 років. І своїм глядачем не обділений. Притулком для колективу стало київське бомбосховище по вулиці Прорізній, 10. У створенні експериментального театру- студії «винна» Спілка театральних діячів України.

Головна риса театру-студії — відкритість, себто максимальне наближення до глядача, потяг до нових знань, переосмислення досвіду. Зворотний контакт «актор - глядач» виразно простежується у спектаклі «Друже Лі Бо, брате Ду Фу», який розпочинається пригощанням публіки вином і кашею, щоб увести її у дійство. На це вже пішло 26 кілограмів рису. Та чого не зробиш для глядача! Той факт, що під час гастролей у Кракові після закінчення вистави один з акторів 45 хвилин роздавав автографи, говорить сам за себе.

«Будьмо» — колектив компактний (мабуть, за принципом «краще менше, та краще»), де однодумцями стали професіонали і стажери, котрі здобули тут можливість вчитися, експериментувати. Кількісно трупа — не постійна, бо фінансово залежна від спонсорів.

Отже, театр-студія разом із художнім керівником Сергієм Проскурнею та автором п'єси Олегом Лишегою пішли на контакт з такими ж маленькими колективами, громадськими фундаціями та осередками. Це збагачує розвиток експериментальної спрямованості театру. А запрошення із культурних центрів Польщі, Словаччини, Німеччини стали приводом для здійснення турне. Добродійником гастролей виступив Олексій Кушнарьов зі Львова та прес-спонсор — львівський щотижневик «POST-ПОСТУП».

Пунктом «А» став український Львів. Перша зупинка — у польському місті Вроцлаві, де тривав фестиваль «Дні Леся Курбаса», організований осередком вивчення творчості Єжи Гротовського. Далі — виступи у люблінському театрі «NN», підписання угод про співпрацю з фундацією «Пограниччя» (Польща), «Шпілверк-театр» (Німеччина), запис на радіостанції «Свобода» програми «Логос» Мойсея Фішбейна, присвяченої гастролям та творчості Олега Лишеги.

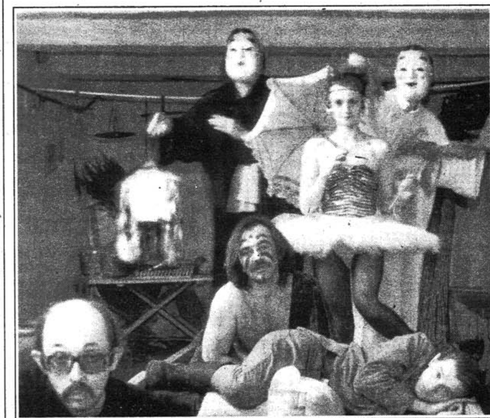
24 рази зіграли актори свою виставу за кордоном. Що ж вона собою являє? А як же з мовою? Чи не стала вона перешкодою до розуміння тексту? Сергій Проскурня пояснив так: «Олег Лишега — потужний автор. Театр вражає глядачів глибиною, метафорикою цього тексту. Важко сказати, про що вистава. Кожний розуміє по-своєму. Часові рамки — сьогодення. Імпровізаційні не тільки «жива» музика Петра Товстухи, а й дійство. Глядач орієнтований на сприйняття не через текст. Мова — важливий елемент дії, але наразі слухова мова сприймалася як музика, її тембр і ритм».

Турне тривало з листопада минулого року по січень нинішнього.

Нині театр-студія «Будьмо» планує провести у Києві наприкінці березня друге мистецьке «Березілля» разом із Міністерством у справах молоді й спорту, Спілкою театральних діячів України при сприянні Міністерства культури України.

Людмила ГРАЧ.

На знімку: фрагмент вистави.

Повертаючись до надрукованого

ДЕЩО ПРО СУЩУ ПРАВДУ

3 грудня минулого року в «Голосі України» було надруковано кореспонденцію «За секретом нічого не видно?», де йшлося про зловживання ряду керівних осіб одного з підрозділів Служби безпеки України. Невдовзі до редакції надійшов відгук на цей матеріал прес-центру Служби безпеки, озаглавлений «Все суща правда, але...» (його вміщено в «Голосі України» 30 грудня 1992 р.). В ньому визнавалися всі наведені в кореспонденції факти. Та водночас відгук містив і закид: автори публікації, мовляв, умовчали, що все те коїлося ще до переходу отого підрозділу з підпорядкування Москві до СБУ, а це робить правду півправдою. Не знаємо, як читали матеріал газети ті, хто готував відгук на нього, але ж закид геть недоречний. Бо вже у першому абзаці було чітко сказано, притому вустами керівників одного з управлінь СБУ В.Кузника, що службові зловживання розкрито під час перепідпорядкування підрозділу, отже вони були скоєні, цілком зрозуміло, до цього, ще за «московської прописки» підрозділу.

Та, власне, це просто побіжне уточнення. Якщо ж прочитати публікацію газети неупереджено, то добре видно: її автори зовсім не збиралися дорікати керівникам СБУ, що ті своєчасно не попередили зловживання — вони, зрозуміло, й не могли цього зробити, у тому підрозділі все було підконтрольним Москві. Мова ж ішла зовсім про інше: про те, чому керівництво СБУ й військова прокуратура не вживають належних заходів щодо осіб, які чинили протиправні дії вже після підпорядкування підрозділу Києву? У відповіді ж прес-центру, по суті, про одних осіб сказано ту саму півправду, інших просто виправдовують.

Тому редакція вважає за доречне опублікувати відкритий лист виконкому Одеської обласної організації Спілки офіцерів України, що надійшов цими днями на її адресу. При цьому, як і автори листа, ми сподіваємося, що керівництво СБУ та прокуратури України вживуть таки належних заходів як по виявлених і доведених, так і по ще не до кінця розслідуваних фактах та притягнуть до відповідальності причетних до зловживань осіб.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Генеральному прокуророві України
Голові Комісії Верховної Ради з питань оборони і державної безпеки
Голові Служби безпеки України

Виконком Одеської обласної організації Спілки офіцерів України, як і прес-центр Служби безпеки, вважає, що СБУ має рішуче відмовлятися «від послуг співробітників, які заплямували честь офіцера української спецслужби» (див. «Голос України» від 30 грудня 1992 р., публікацію «Все суща правда, але...»). Однак виконком, на відміну від прес-центру, не може погодитися з тим, що по публікаціях «За секретом нічого не видно?» (газета Верховної Ради «Голос України» за 3 грудня 1992 р.) і «Раз квартира, два квартира» (газета Одеського військового округу «Слава і честь» за 27 листопада 1992 р.) вжито належних заходів.

Прес-центр справедливо зазначає, що в період скоєння полковником В. Журавльовим та його заступниками зловживань підрозділ підпорядковувався Москві. Але в момент його переходу до складу СБУ голові атестаційної комісії полковнику В. Кузнику було відомо про зловживання посадових осіб, — і як же він на це відреагував? Полковник В. Журавльов і полковник М. Башинський вже значно пізніше були звільнені зі служби, до того ж не «з урахуванням незаперечних доказів порушень службових повноважень і норм професійної етики», як про це сказано у повідомленні прес-служби СБУ, а за вислугою років — з почестями й відповідними пільгами та правами. А перед цим 7 серпня вони урочисто, одними з перших, були приведені до присяги на вірність народові України, призначені на полковничі посади в новій структурі СБУ.

З відповіді прес-центру виходить, що атестаційна комісія, розглядаючи клопотання підполковників М. Прохорова та О. Руденка про зарахування їх до Служби безпеки, дійшла висновку: «аморальна поведінка цих офіцерів у минулому заслуговує дисциплінарного стягнення», а тому, мовляв, їх призначено на нижчі, ніж посідали до цього, посади. Але ж це не так. Підполковникові О. Руденку вже в жовтні 1992 року було присвоєно звання полковника, він, як і підполковник М. Прохоров, продовжує керувати тим же підрозділом.

А тепер дещо про результати перевірки, що її в період атестацій та нових посадових призначень проводила прокуратура ОдВО. Справді, постановою військового прокурора слідчого відділу підполковника В. Вербицького відмовлено у порушенні кримінальної справи щодо згаданих осіб у зв'язку з відсутністю в їхніх діях, як сказано, складу злочину. Однак при цьому виникають такі запитання: чому прокурор змінив первинний зміст своєї постанови, що носив зовсім інший характер, чому з неї випали прізвища ще двох заступників полковника В. Журавльова? Чому прокурор протирічить сам собі, констатуючи, з одного боку, що в діях керівників підрозділу є «ознаки зловживань службовим становищем з корисливих мотивів», тобто, злочину, передбаченого п. «а» ст. 254 КК України, а з другого - водночас відмовляючи в порушенні кримінальної справи?

Незважаючи на відомчу й прокурорську перевірки комерційної структури, створеної В. Журавльовим та його заступниками через підставних осіб (своїх дружин), до цього часу не дано належної оцінки допущеним при цьому зловживанням — використанню каналів урядового зв'язку для передачі інформації про біржові аукціони. Така таємниця в цьому питанні викликає підозру в причетності до афери інших посадових осіб.

Таким чином, у відповіді прес-центру СБУ «Все суща правда, але...» ота правда подана з викривленнями, що, за висловом самого ж прес-центру, робить її півправдою.

У зв'язку зі сказаним виконком Одеської обласної організації СОУ пропонує порушити кримінальну справу за результатами прокурорської перевірки, яка повністю підтвердила факти таких незаконних дій, як одержання квартир, продаж стрілецької зброї та інші, вказані у згаданих публікаціях, зловживання службових осіб.

Кому це потрібно, щоб у лавах заново сформованої СБУ перебували офіцери, які втратили честь і достоїнство, допустили аморальну поведінку, зловживання службовим становищем з корисливих мотивів?

Виконком Одеської обласної організації Спілки офіцерів України.

Увага: дезинформація

... ТА ЗНАЙТЕ МІРУ!

Українська преса, в тому числі наша газета, свого часу докладно писала про підсумки промислової виставки України в американському місті Лас-Вегас. Йшлося, зокрема, й про запити народних депутатів у Верховній Раді України у зв'язку з публікацією московської «Литературной газеты», яка твердила, нібито ця виставка «... обошлась украинским налогоплательщикам в 450 миллионов долларов США, не считая тех денег, которые были выделены трем сотням ее участников (по 10 тысяч долларов США на каждого)».

Оскільки офіційного спростування на цю публікацію «Литературной газеты» не надійшло, а серед громадськості ходять різні пересуди, до редакції «Голосу України» звернувся директор фінансового департаменту фірми «Торговий дім» Олександр Морозов з проханням повідомити читачам про таке:

— Виставку «Україна в Лас-Вегасі» фінансувала не держава, а комерційні структури. Отже, "украинские налогоплательщики" до неї жодного стосунку не мають. Головним її спонсором була фірма «Торговий дім». Всього на проведення виставки витрачено не 450 мільйонів доларів США, як пише «Литературка», а лише 2,7 мільйона доларів та 30 мільйонів українських карбованців. Отже, як бачимо, пани російські літературні шовіністи, яким дуже свербить, що Україна стала самостійною, зловмисно завищили суму наших витрат в 150 разів. У 20 разів свавільно збільшили вони й розмір коштів, які видавали для відрядження учасникам виставки з України.

Виставку відвідали понад три тисячі підприємців, бізнесменів США. Ми саме й ставили за мету показати Україну діловому світові за океаном, налагодити контакти з американськими підприємцями. Вважаємо, що певною мірою це вдалося. Скажімо, фірма «Торговий дім» проаналізувала підсумки виставки, тепер дещо реорганізовує свою структуру. Створюємо експортну, імпортну, фінансову та інші спеціалізовані компанії, опрацьовуємо проекти спеціальних програм щодо співпраці в галузі виробництва і торгівлі з підприємцями за океаном та з колишніми країнами РЕВ. Переконані, найближчим часом не лише повернемо витрати, які вклали в організацію виставки, а й залучатимемо вагомі інвестиції в економіку України.

Що стосується дезинформації в «Литературной газете», то як би це «політературніше» сказати... Може, так, як кажуть у народі: «Пишіть-брешіть, панове, та знайте міру!».

Записав Володимир ЧЕРКАС

Релігія

ЖИВА ВІРА

Другий рік в Тернополі працює біблійна семінарія. Засновник семінарії та її президент канадець українського походження Джек Гунька на пожертвування діаспори забезпечив цей навчальний заклад комп'ютерною і множильною друкарською технікою, літературою і посібниками. Нині курс апологетики в семінарії викладає Джордж Еткенсон, професор богослов'я і пастор великої парафії з Торонто. З ним зустрівся наш позаштатний кореспондент Ярослав Велиган і попросив відповісти на декілька запитань.

— Професоре, розкажіть, будь ласка, про себе і мету свого приїзду в Україну.

— Я працюю пастором християнської церкви у Торонто. Віруючі цієї церкви — люди різних національностей, які переселилися до Канади з усього світу. Наша «родинна» спільність — Євангелія Ісуса Христа. За проханням президента цієї семінарії Джека Гуньки я приїхав до Тернополя викладати у біблійній семінарії курс апологетики. Це вчення про християнську віру, яка є правдивою наукою Божою і орієнтує людей, як протистояти безбожності та атеїзму.

— Ми живемо в час краху комунізму, матеріалізму та атеїзму. Офіційно ніхто не чинить перешкод поширенню Слова Божого. Однак знаємо, що «сили злоби піднебесної» не дрімають. В чому, на Вашу думку, в наш час виявляється найбільша небезпека для живої віри?

— Я вірю, що ми живемо в критичний період світової історії. Справді, система, яка базувалася на матеріалістичному та комуністичному вченні, розпалася. Але для віри більшу небезпеку становить матеріалізм особистий, виражений у людській бездуховності та споживацькій психології. Ті, хто воює між собою за сфери впливу у владних структурах, шукають особистої вигоди і, по суті, забувають про Бога. Друга небезпека криється в тому, що людям, які прагнуть до духовності, чинять усілякі перешкоди в проповідуванні правдивої Євангелії Ісуса Христа. Це виявляється в усяких єресях, що поширюються в окремих церквах, а також в окультизмі, спіритизмі, астрології та інших явищах марновір'я, що старанно маскується сатаною в шати псевдонауки та «духовності». А тому в цей час скрутних соціальних, політичних і економічних потрясінь нам необхідно просити Божої мудрості. У листі апостола Якова з цього приводу сказано: «А якщо кому з вас не вистачає мудрості, то нехай просить у Бога, Який дає всім щедро і без докорів, і вона буде йому дана» (Якова 1:5).

— Чи зазнає нині церква еволюції? І якщо так, то чи завжди це на користь примирення людської гріховної суті з Богом і сприяє Його пізнанню та зміцненню віри до Нього?

— Церква зазнає нині позитивних змін. Але в окремих церквах буття церкви за апостольських часів відкидається. Новий Заповіт навчає нас, що тільки церква Христа упродовж усієї історії людства була живим організмом Господньої науки. Основоположник християнської віри Ісус Христос не обіцяв віруючим прихильності світу. Навпаки — гоніння і репресії. Саме в цьому і є різниця між релігією та вірою. Релігія упродовж всієї історії давала можливість можновладцям бути могутньою силою. А жива віра, основи християнської моралі, виголошені Сином Божим в Нагірній проповіді, змінили людську психологію, зробили людей особистостями, які здатні відродити духовність.

— Ви сказали, що між поняттями релігії і віри є велика різниця. А до чого нині слід прагнути людині — до релігії чи віри?

— Я вже говорив, що Ісус вчив не релігії, а особистого спілкування людини з Богом. Один із старозавітних пророків запитав: «Що Бог вимагає від нас?». Її відповідь дуже цікава. Він радить пристати до якоїсь церкви, але щоб це було в межах особистого духовного спілкування з Богом. Коли Христос прийшов у цей світ, Він не говорив людям, щоб приставали до Його релігії. Він радив кожному йти за Ним. Кожній людині сьогодні потрібно усвідомити ту велику радість і мир, які дає нам Ісус Христос в особистому спілкуванні, яке є не тільки в церкві, а й у щоденному нашому житті. Це не залежить від людської організації. Адже Христос сказав: «Коли будете перебувати в Мені, і слова Мої у вас будуть, то чого б ви не захотіли, просіть, і буде вам» (Іоана 15:7).

— Яке, на Вашу думку, місце віри у відродженні свободи і демократії, у зміні духовної суті людини, нації, державності, в економічному та соціальному житті?

— Україні треба дуже серйозно замислитись і усвідомити роль і призначення Христової церкви. Інакше можна потрапити в дуже небезпечний капкан. Треба придивлятися, як робить світ. В Євангелії нема жодного місця, де Ісус радив би церкві втручатися в державні справи і навпаки. Він вчив, щоб віруючі сумлінно і чесно виконували свою роботу на славу Божу. А римським воїнам Христос говорив, щоб не використовували своєї сили і влади для гноблення людей. Збирачам податків рекомендував збирати лише те, що належить. Справжні віруючі люди діють з мудрістю і любов'ю. Завдяки цьому нація і має благословення Боже. Глибока особиста віра людей змінює будь-яку державу на краще. Жива віра завжди робила чудеса. Америка і Канада не мали офіційної церкви, але на їхні закони впливали християнські принципи тих людей, які пізнали Бога. Нині ці країни благословенні Богом. Бо тим людям, які живуть у правдивій вірі, Господь дає благословення.

Тернопіль.

Українська Біржа Нерухомості

Телефони в Києві:
224-55-81;
224-82-36;
224-14-98;
224-21-59.

Факс:
(044) 224-43-20;
(044) 224-18-60.

Наша адреса:
252030, Київ,
вул. Володимирська, 57.

ГРОШІ РОБЛЯТЬ ГРОШІ

Панове!
Вас вітає постійно діючий Аукціон Кредитних Ресурсів!

Аукціон кредитних ресурсів Української біржі нерухомості "Кристина" зробить з ваших грошей

ВЕЛИКІ ГРОШІ !

Панове! Ми щомісячно продаємо кредитні ресурси своїх клієнтів на суму не менше

1 000 000 000 (мільярда!)

карбованців, а в найближчий час збираємося її подвоїти.

Панове кредитори!
Маємо честь звітувати вам:
середня ставка за кредит на сьогодні
перевільшила 160% за рік! Це -- не межа!
Сьогодні вже мова йде про 200% і більше.

Ми, як і раніше, гарантуємо
кредиторам довіру
найнадійніших банків України
та нашу турботу про їх гроші,
як про свої власні.

Покупцям кредитів
гарантуємо юридичну
бездоганність, конфіденційність
та надійність усіх
фінансових операцій.

Робіть ваші заявки, панове! Для вас ми працюємо без вихідних.

Щасти вам, панове!

О-ЛЯ-ЛЯ! ТАКОГО ЕЩЕ НЕ БЫЛО!

Украинская Академия информационных технологий приглашает:

ОЧЕНЬ ПЕРСОНАЛЬНО!

БИЗНЕСМЕНОВ, РУКОВОДИТЕЛЕЙ, ФИНАНСИСТОВ НА УСКОРЕННЫЕ КУРСЫ

За 6 дней - прочные навыки пользования персональным компьютером, факсом, ксероксом, мультифункциональным телефоном.

ЗАНЯТИЯ - ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ (1 слушатель - 1 преподаватель)
ПРОГРАММА и ГРАФИК - по согласованию
УСЛОВИЯ - КОМФОРТНЫЕ

ЗВОНИТЕ НЕ ОТКЛАДЫВАЯ: (044) 434-07-65 (с 9 до 13)

Formula

SIEMENS NIXDORF

Фирма Siemens Nixdorf ищет во всех регионах Украины партнеров по внедрению и сбыту персональных компьютеров (MS DOS), многопользовательских систем (UNIX) и другой компьютерной техники.

Заинтересованные фирмы с опытом сбыта аппаратных и программных средств, имеющие внешнеэкономическую регистрацию, солидный финансовый базис и собственные помещения, просим обращаться по адресу:

252054, КИЕВ - 54 Тел.: (044) 216 22 17
ул. Воровского 27 (044) 216 09 48
Бюро Siemens Nixdorf
г-ну д-ру Ф. Краузе Факс: (044) 216 94 92

Итальянская фирма осуществляет поставку, шеф-монтаж и гарантийный сервис оборудования для

MULTI GROUP

РЕСТОРАНОВ, БАРОВ, КАФЕ, ГОСТИНИЦ.

Консультации, проспекты по адресу: Киев, Крещатик 5, 3-й этаж. 229 - 30 - 57, 228 - 85 - 21

Formula

Организация продает автомобили

МАЗ

Тел. в Минске: (0172) 45-71-01

Для Вас - в Минске новые - с конвейера - всемирно известные автомобили

"Mercedes - Benz" и "BMW" последних модификаций,
а также новые легковые автомобили, джипы и микроавтобусы ведущих западных и японских фирм
по ценам ниже европейских.
Форма оплаты - по желанию покупателя.
Получение немедленно!
Гарантия обслуживания -- 1 год вне зависимости от пробега.
Тел.:(0172)21-30-36(FAX); 21-73-97
Адрес: 220006, Минск, ул. Маяковского, 4. ПКФ "Эмир".

Таких цен нет ни у кого!

ДЕРЖАВНЕ ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ПРОЕКС»

виготовляє і реалізує зі складу в м. Дніпропетровську оптові партії виробів з деревини і пиломатеріали:
— дошку необрізну та обрізну хвойних порід завтовшки 25,40 і більш як 44 мм,
— дошку для підлоги, плінтус, наличник,
— віконні блоки ОР15-15,
— дверні блоки ДІ 21-9,
— комплекти дощатки для плодоовочевих ящиків,
— вулики двосекційні на 24 рамки,
— зруби дачних будиночків з каліброваних колод хвойних порід розміром 4,5×4; 5×2,7 — 6,3×6; 3×2,7,
— шпали для залізниці широкої колії.
Можливий прямий бартерний обмін на КрАЗи — лісовози 255 Л, дешеву тютюнову продукцію.
Наші реквізити: 320070, м. Дніпропетровськ, пров. К. Маркса, 60, кімн. 529.
Тел.: 44-06-23, 45-21-32.

Фірма пропонує:
— зварювальні електроди для постійного й змінного струму;
— секції огорожі;
— сітку металеву;
— фільтри для свердловин;
— ворота, хвіртки, грати на вікна;
— дріт оцинкований діаметром 2 мм;
— дріт чорний діаметром 2 мм;
— драбини металеві;
— змішувач для ванних зі шлангом.
Адреса: м. Київ, вул. Горького, 48 (метро «Республіканський стадіон»). Телефони: (044) 220-14-34; 227-12-98; 223-06-47.

Ухвалою від 20.10.1992 Арбітражного суду Харківської області порушено справу про визнання банкрутом МП «Електромехсервіс-ТР», розташоване у м. Харкові на вул. Жовтневої революції, 23.

Розпорядником майна призначено ДержНІ по Червонозаводському району.

Претензії приймаються впродовж місяця з дня опублікування оголошення.

Зірки спорту — гості «ГУ»

І НАСОЛОДА, І ЩАСТЯ, І СМУТОК...

Київ завжди прославляли відмінні тенісисти: на колишньому союзному і навіть європейському любительському рівнях. Імена Мозера, Долгополова, Гаврилова, Бакшеєвої, Кузьменко та інших добре відомі шанувальникам цієї чудової гри. Але те, що вдалося зробити 18-річному Андрієві Медведєву, якого в спорт-клубі «Антей» виховала рідна мати — Світлана Сергіївна, ні в які порівняння з попередніми досягненнями киян-тенісистів не йде. Наш юний земляк — справжня зірка світового рівня.

Ще рік тому Андрій перебував на досить скромному за світовим професіональним рейтингом місці — 226-му. А в січні нинішнього року український спортсмен уперше ввійшов до числа двадцяти найсильніших! З цього місця він тоді потіснив такого видатного майстра, як американець Джон Макінрой.

Як відомо, теніс — сімейний вид спорту у Медведєвих. Адже окрім Андрія і Світлани Сергіївни є ще й Наталка Медведєва — старша донька, яка теж не пасе задніх, входячи до сорока найсильніших у світі. Втім, наша сьогоднішня розмова про Андрія і з ним.

Після майже річної перерви він нещодавно завітав до рідного міста. Причини досить прозаїчні: треба було скласти екзаменаційну сесію в Київському державному інституті фізкультури (виявляється, дипломи потрібні і асам тенісу), а ще він дуже скучив за бабусею...

— І якими ви побачили рідне місто і наше життя? — запитав А. Медведєва.

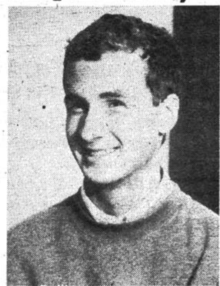
— Знаєте, просто приголомшений переміною. Зміни в гірший бік, на жаль, разючі. Більшість моїх земляків сьогодні буквально веде боротьбу за виживання. Навіть і не знаю, який має бути вихід із такого становища. Моя бабуся щодня зранку стоїть годинами у величезній черзі за молоком. Проте їй трохи легше, бо вона — пенсіонерка. Але ж більшість таких, яким треба ще йти на роботу. І не завжди цього молока їм вистачає. Гадаю, важко скоро очікувати різкого поліпшення життєвого рівня в Україні. Так, як тепер живуть люди в США, ФРН, інших розвинених країнах, ми не зможемо жити ще не один рік. Але вже сьогодні уряд має щось робити кардинальне. Зрозуміло, що я не маю права зауважувати керівникам нашої держави, бо не розумію багато чого. Я ж — не політик і людина дуже молода. Але те, що народ страждає сьогодні, — це факт...

— Окрім Києва, яке місце на землі ще вважаєте своєю домівкою?

— Пробачте, але рідний дім у людини буває лише один. Для мене це Київ. Нині разом із моїм тренером Олександром Долгополовим наймаємо квартиру в маленькому німецькому містечку між Штутгартом і Франкфуртом-на-Майні. Звідси дуже зручно їздити на турніри, які проходять у Європі. Це, так би мовити, наш своєрідний перевалочний пункт — і не більше. Там чудові умови для тренування. На жаль, сьогодні в Києві, в Україні чимало проблем з харчуванням, інвентарем, кортами, які вирішити просто неможливо.

— Андрію, чи збираєтесь виступати за національну збірну на різних великих турнірах, — скажімо, таких, як Кубок Девіса?

— Захищати честь своєї держави — мій обов'язок громадянина. До того ж, то не тільки почесна, а й дуже приємна місія. До речі, вже на відкритому чемпіонаті Австралії в січні грав під державним прапором України і, повірте, був схвильований і гордий.

— Давайте трохи відійдемо від питань політичних і поговоримо більше про теніс. Скажіть, чому часто трапляється, що зірки програють спортсменам, які перебувають у другій і навіть третій сотні за світовим рейтингом?

— Мабуть, поступово вирівнюється клас. Це одне. Друге: скажімо, у того ж Бориса Беккера бувають, як і в кожної людини, невдалі конкретні дні. А от у його значно скромнішого суперника — період натхнення. Саме за таких обставин і відбуваються сенсації. Одне слово, розслаблятися не можуть і великі.

— Які ваші білі плями в тенісі?

— Не можу сказати, що у мене не виходить конкретно подача, гра біля сітки або ще щось. Але працювати необхідно над усіма компонентами гри, поліпшувати клас, більше приділяти уваги фізичній підготовці. Тоді й прийде бажана стабільність у виступах.

— Скільки часу, цікаво, віддаєте тренуванням?

— Це великою мірою залежить від періоду. Під час підготовки до якогось турніру обсяги занять збільшуються. Але якщо говорити про середнє завантаження, то мої тренування тривають від двох до п'яти годин щодня.

— Які стосунки маєте з елітою світового тенісу, гравцями першої десятки: Беккером, Агассі, Іванишевичем, Кур'є, Чангом?..

— Ще недавно із захопленням спостерігав за їхніми виступами. Здебільшого вони старші за віком від мене. Переважно то чудові люди, виховані, привітні. Вони вітаються зі мною, розмовляють. Але не можу стверджувати, що приятелюю з ними.

— Ви говорили про свого тренера. Які ваші стосунки з Долгополовим?

— Цілком нормальні, щирі. Ми ж обидва — кияни, вихованці одного спортклубу. Звичайно, інколи бувають і претензії одного до другого. Але спільну мову знаходимо завжди. Дуже хочеться, щоб так тривало якомога довше.

— Якщо не секрет, як з особистим життям?

— Воно почнеться, гадаю, тільки після завершення спортивної кар'єри. А поки що для мене існує тільки теніс. Він і насолода, і щастя, і смуток...

Якось Андрія київські журналісти запитали: чи займається він благодійництвом, як-от, скажімо, баскетболіст Марчюльоніс, хокеїсти Фетисов і Ларіонов? Він тоді відмовився відповідати. А мені пізніше пояснив, що афішувати такі речі не варто. Те, що йде від серця, не може працювати на особисту рекламу. До цього додам, що вже кілька разів здібні юні київські тенісисти і їхні тренери з рідної школи Медведєва «Антей» виїздили до США, Німеччини, інших країн на стажування і змагання. До фінансового боку цих поїздок безпосереднє відношення має саме Андрій...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: у Андрія Медведєва цілком хороший настрій, бо він приїхав додому.

Фото Миколи БОЧКА.

З потоку повідомлень

Футбол. Дебрецен (Угорщина). Товариський матч олімпійських збірних Угорщини і України — 4:0. Гості виступали в такому складі: Савченко («Металіст», Харків), Лучкевич («Металург», Запоріжжя), Парфенов («Чорноморець», Одеса), Онопко («Шахтар», Донецьк), Коваль, Соловйов (обидва — «Динамо», Київ), Безручко («Металург», Нікополь), Косовський («Нива», Вінниця), Ребров («Динамо», Київ), Лебідь («Чорноморець», Одеса), Мороз («Дніпро», Дніпропетровськ). На заміну виходили: Ващук («Динамо», Київ), Мизюк («Таврія», Херсон), Гнатів («Скала», Стрий).

— Матч проходив на крижаному полі,— розповів кореспондентові «ГУ» один з тренерів наших олімпійців Володимир Трошкін.— До того ж, у складі господарів грали кремезні 22—23-річні футболісти. У нашому ж колективі були переважно 18—19-річні...

Миколаїв. Турнір «Мільйон карбованців», організований клубом «Евіс». «Кривбас» — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 0:0, «Евіс» — «Металіст» — 1:2, «Дніпро» — «Чорноморець» — 3:2, «Металіст» — «Кривбас» — 2:1, «Чорноморець» — «Евіс» — 0:1. Підсумок змагань: 1. «Дніпро» — 6 очок, 2. «Металіст» — 5, 3. «Кривбас» — 3, 4. «Евіс» — 3, 5. «Чорноморець» — 1.

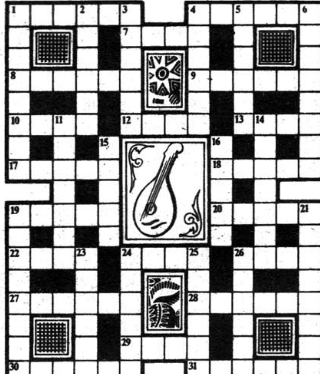
— Хоч наша команда і посіла останнє місце,— прокоментував спеціально для «Голосу України» заслужений тренер України Віктор Прокопенко,— але користь від цього турніру дуже велика. Всі учасники здобули чудову ігрову практику. За це ми дуже вдячні організаторам, особисто президентові ФК «Евіс» Володимирові Заплатинському. Через кілька днів продовжиться національний чемпіонат, учасники зіграють матчі 16 туру. Тоді ми й побачимо, як команди вищої ліги провели зимову паузу.

Хокей. Кубок МХЛ. 1/8 фіналу. Як відомо, перший матч у Києві «Сокіл-Ескулап» виграв у челябінського «Трактора» — 2:1. А от два поєдинки в Челябінську наші земляки програли. Але, як кажуть, з достоїнством: 3:4 (шайби у киян закинули: Гончаренко, Полковников, Олецький) і 0:1. «У третьому матчі,— розповів тренер «Сокола-Ескулапа» Олександр Сеуканд,— дві шайби ми пропустили, перебуваючи в меншості, а на останній хвилині замінили воротаря шостим польовим гравцем, і челябінці третю шайбу закинули вже у порожні ворота».

Отже, в 1/4 фіналу зустрінуться: «Лада» (Тольятті) — СКА (Санкт-Петербург), «Крила Рад» (Москва) — «Авангард» (Омськ), «Динамо» (Москва) — «Торпедо» (Ярославль), «Металург» (Магнітогорськ) — «Трактор» (Челябінськ).

А вчора, після останнього перед від'їздом до Любляни на чемпіонат світу по групі С тренування, тренери національної збірної України назвали склад, якому довірено виступати в цьому відповідальному змаганні. Це воротарі: Бруль і В'юхін; захисники — Менченков, Лубнін, Бущан, Савицький, Гунько, Полковников, Кирик; нападаючі — Степанищев, Найда, Юлдашев, Шастін, Кожокін, Литвиненко, Буценко, Гончаренко, Олецький, Фадєєв, Калабухов, Підгурський, Бобровников.

КРОСВОРД «КОБЗАР»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Провісник майбутнього. 4. Поема, яку Тарас Шевченко присвятив графу-французу, російському офіцеру, художнику-аматору Я. Бальмену. 7. Військовий підрозділ. 8. Граф, міністр освіти царської Росії. 9. Те, що часом б'є по лобі забудькуватих. 10. Те, що з'єднує береги й народи. 12. Спів у казахів. 13. Дід Тараса. 17. Легендарний гетьман, який чверть віку був у полоні, втік і до кінця боровся за незалежність України. 18. Український вчений, член Кирило-Мефодіївського товариства, який стійко тримався на допитах і нікого не видав. 19. Основна лінія твору. 20. Прапор племені із зображенням святині. 22. Стародавнє місто, назва якого стала символом заклику до пильності. 24. Вірш Кобзаря. 26. Польський письменник, учасник повстання в 1863—1864 рр. 27. Усна чи письмова доповідь військовослужбовця начальнику. 28. Головний герой роману І. Білика «Меч Арея». 29. Видатний український поет-мученик. 30. Представниця племен сарматського походження, що жили на Нижньому Дніпрі. 31. Перший український легковий автомобіль.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Кріпачка, наречена Шевченка. 2. Солдат-новобранець. 3. Несправедливість, неправда. 4. Козацький жень-шень. 5. скульптор, академік Петербурзької академії мистецтв, де вчився Шевченко. 6. Запорозький козак, учасник Коліївщини, персонаж поеми «Гайдамаки». 11. Український художник, близький друг Тараса. 14. Французький письменник і філософ, якого двічі ув'язнювали за вільнодумство. 15. Персонаж повісті «Художник». 16. Дружина коменданта Новопетрівського укріплення І. Ускова, яка підтримувала засланого сюди поета. 19. Мати Тараса. 21. Колишня назва Московського царства. 23. Місто в Україні, де жили Репніни, у яких бував Шевченко. 24. Згадуваний у Волинському літописі співець, який відмовився співати князеві. 25. Племінник Цезаря, римський імператор, чиє ім'я стало імператорським титулом. 26. Студент Київського університету, який доніс властям на Кирило-Мефодіївське товариство, одержав за це 300 карбованців сріблом; для Кобзаря це обернулося десятьма роками солдатчини.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, НАДРУКОВАНОГО 26 ЛЮТОГО

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Остряниця. 6. Трахтемирів. 7. Киптар. 9. Захват. 12. Лінда. 14. Балтія. 15. Ананке. 16. Канчук. 18. Брюгге. 19. Рабле. 20. Максим. 22. Фігаро. 24. Кавалерідзе. 25. Маркетинг.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. «Старт». 3. Реторсія. 4. Немезіда. 5. Цюріх. 7. Комбікорм. 8. Поклонник. 10. Вернигора. 11. Терещенко. 12. Лігур. 13. Андре. 17. Кармалюк. 18. Блефарит. 21. Совка. 23. Гудон.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, завідуючий відділом гуманітарних проблем; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 814907

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311044.